

OBSAH

<i>Príhovor</i>	3
<i>Veľké ryby</i>	4
<i>Sväté Písmo</i>	5
<i>Otázky a odpovede</i>	13
<i>Slzy anjela</i>	16
<i>Čudotvorné ikony</i>	17
<i>Duchovný pokrm</i>	20
<i>Detská stránka</i>	21
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	34
<i>Blahoželania</i>	38
<i>Životy svätých</i>	40
<i>Akcie BPM</i>	46
<i>Súťaž</i>	49
<i>Každý krok je zázračný</i>	50
<i>Svätý Alexander z Nemecka,</i> <i>bojovník proti nacizmu</i>	51
<i>Musíme pomôcť mladým</i> <i>následovať jejich povolání</i>	54
<i>Keď si národ podmaňuje národ</i>	56
<i>Recepty</i>	60

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Spasi Vás Hospodi!

Obálka:

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVIII./2013*

šéfredaktor: Peter Polakovič
redaktori: Alexander Haluška, Marcela
Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána
Polakovičová, protodiakon Ján Husár,
Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Miro-
slav Humenský, jerej Štefan Pružinský
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďáková
detská stránka: Janka Kobanová, Lenka
Kimáková
redaktori pre distribúciu: Miroslav Pavlen-
ko, Adriána Pavlenková
korektúra: prot. Peter Kormaník

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osviatenosti Rastislava, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8,
080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
400840928/7500.

Cirkonne schválené.

Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

ISSN 1335-6739

Číslo indexu: EV 3633/09

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Modlitby za mier

Drahí čitatelia, mladí priatelia, v posledných mesiacoch a dokonca i v tomto čase mnoho našich bratov kresťanov vo vojnu zmietaných krajinách trpí prenasledovania a mučenia iba preto, lebo vyznávajú vieru v Isusa Christa. Samozrejme máme hlavne na mysli kresťanov v Sýrii, Egypte, ale aj mnohých bratov a sestry v moslimských krajinách, kde sa viera vo Svätú Trojicu, kruto trestá a prenasleduje.

Kresťanské chrámy búrajú, kresťanov zabíjajú, mučia telesne, alebo psychologickým nátlakom. Verní pravoslávni kresťania prinášajú za svoju vieru tu najvyššiu obeť, svoj život. Dokonca i dnes kruté mučenia miestami pripomínajúce stredoveké praktiky každodennou súčasťou života mnohých pravoslávnych kresťanov. Sfatie hlavy je v moslimských krajinách bežná príčina smrti kresťanov.

Buďme práve teraz, v týchto skúškach nablízku trpiacim a prenasledovaným.

Pozdvihnime svoje modlitby k Hospodinu za strádajúcu Cirkev v týchto častiach sveta. Modlime sa za mier a pokoj pre krajiny v ktorých tak neúprosne vládne hrozný meč vojny. Prosme Boha, aby milostivo vzhliadol na svojich nehodných služobníkov, odpustil

im všetky hriechy, ochránil svojich verných i všetko obyvateľstvo od vojny, mučení, ohňa, útoku nepriateľov a občianskej vojny.

Modlime sa i za pokoj duší umučených kresťanov, aby ich duše boli pripočítane k zborom spravodlivých, na miestach kde niet viac bolesti ani zármutku, lež večný život v nekončiacej radosi.

Prosme, aby Hospodin utíšil a zahojil smútok pozostalých, vdov a sirôt.

Čtec Alexander

Veľké ryby

Dvaja rybári si vyšli na ryby. Jeden z nich bol skúseným rybárom, ale druhý nie. Kedykoľvek skúsený rybár chytil veľkú rybu, tak ju dal do svojho vedierka s vodou, aby b o l a s t á l e

čer-
s t v á .

Ale keď neskúsený rybár chytil tiež veľkú rybu, tak ju ale hneď hodil späť do vody. Keď ho tak celý deň sledoval ten skúsenejší, tak mu to nedalo a opýtal sa, pretože mu to pripadalo ako obrovská škoda, lebo tie ryby boli skutočne krásne a veľké.

A tak sa ho teda opýtal: „Prečo hádžeš tie veľké ryby späť do vody?“

„Pretože mám malú panvičku,“ odpovedal.

Niekedy rovnako ako ten rybár sa vzdávame veľkých plánov, veľkých snov, veľkých služieb, veľkých možností a príležitostí kvôli tomu, že máme skrátka malú vieru.

Možno sa smejeme tomu rybárovi, pretože neprišiel na to, že jediné čo potrebuje, je väčšia panvica. Ale ako my rozširujeme svoju vieru?

Bez ohľadu, či sa jedná o a l e -

starosť bo o nejakú príležitosť, Boh nám nikdy nedá nič väčšie, ako by sme uniesli. Vďaka tomu môžeme tiež smelo kráčať s Bohom.

P a m ä t a j si: „Nehovor Bohu aké veľké máš starosti, ale povedz starostiam, akého veľkého máš Boha!“

„Všetko môžem v Christovi, ktorý ma posilňuje.“ (Fil 4, 13).

Ty si môj Syn (3. časť)

2, 3 – ΡΑΙΤΟΡΓΗΜΕΝΣ ὀφθα ἡχῶ ἡ
ῶκέρηκεμῶ ῶ ἡλῶ ἡγο ἡχῶ. – „Roz-
trhnime ich okovy a zvrhnime zo
seba ich jarmo.“ – V tomto verši
prorok Dávid prináša reakciu buri-
čov, ktorí sa chcú svojím povstaním
zbaviť Božej moci nad nimi. Tá je
pre nich neznesiteľná a utláčajúca,
zdá sa im akoby boli spútaní oko-
vami a na šiji niesli ťažké jarmo.
Zdá sa akoby boli
druhý a tretí verš
od seba oddelené,
akoby nebola medzi
nimi obsahová súvis-
losť, no stačí pridať
na koniec druhého
verša výraz hovo-
riac a odkryjeme
vzťah medzi oboma
veršami. Túto tézu
potvrdzuje vo svo-
jom komentári aj
svätý Atanáž Veľký,
ktorý poznamenáva,
že práve tu (med-
zi druhým a tretím
veršom) chýba slo-
vo hovoriac a tak by
sme jasne čítali, že tí
ktorí sa zhromaždili
proti Hospodinovi i
proti Jeho Pomaza-
nému hovorili: roz-
trhnime ich okovy a
zvrhnime ich jarmo.

Hovorili to preto, že nechceli byť
vo „svätej sieti“, o ktorej je napísa-
né: Kráľovstvo nebeské je podobné
rybárskej sieti (Mt 13, 47).

Blažený Theodorit vo svojom
výklade hovorí trochu inak: Zdá sa,
že Svätý Duch tu veriacim ľuďom
káže povedať: roztrhnime ich oko-
vy, t.j. okovy bezbožných pohanov
(modloslužobníctvo), a zvrhnime
zo seba ich jarmo, t.j. jarmo proti
Zákonu konajúcich židov (never-
nosť a bezbožnosť). Potom prijmi-

me na seba blahé Christovo jarmo, pretože nám to povedal sám Spasiteľ: „Vezmite na seba moje jarmo, pretože moje jarmo je blahé a moje bremeno je ľahké“ a životodarné (Mt 11, 29-30; por. 1Jn 5, 3).

Takže slová tretieho verša je možné vložiť do úst buď Svätému Duchu, ktorí vyzýva zbaviť sa otroctva hriechu modloslužobníctva pohanov a formálneho plnenia Zákona židov alebo do úst tých, ktorí slovom i skutkom ukrižovali Christa (čo je viac v zhode s kontextom celého žalmu). V druhom prípade sa nám odkryje príčina i cieľ vzbury prečo králi a vladári s národmi povstali proti Christovi – zvrhnúť ich jarmo (Otca i Syna).

Podľa svätého Jána Zlatoústeho tu žalmista opisuje lotrovský a zinscenovaný súd u Kajfáša a hovorí, že práve za tento nespravodlivý súdny proces boli židia potrestaní a za svoju nevernosť Hospodinovi rozptýlení do všetkých končín zeme.

2, 4 – ЖИВІЮЇ НА НЕБЕСІХЪ ПОСМІЄТИСЯ ЇМЪ, І ГДЬ ПОРЪГНЕТИСЯ ЇМЪ. – Žijúci na nebesiach sa nad nimi zasmieje a Hospodin ich poníži. – Tento a nasledujúci verš sú slovami proroka o tom, ako skončí vzbura proti Bohu. Dávid objasňuje, že sa králi a kniežatá márne, daromne, zbytočne protivia Christovmu Zákonu, pretože tento Zákon je od Boha, a kto sa môže Bohu protivíť? Žijúci na nebesiach, Všemohúci Boh, Vladár nad všetkými ľuďmi, Kráľ

všetkých kráľov, Ten vidí všetko a všetko pozná. A tak poľahky zničí a rozfúka všetky rady a úklady svojich nepriateľov a odvrhne ich (Mt 10, 33; 2Tim 2, 12) spred svojej tváre, potom sa zasmieje a vysmeje sa im. Žijúci na nebesiach sa nad nimi zasmieje, pretože sa začali radiť o vykonaní nezmyselného skutku. Lebo Ten, ktorého pribili na kríž, ktorého vydali na smrť a ktorý prebýva na nebesiach, Ten márnymi a zbytočnými urobí ich úmysly. Jeho Otec a Vládca nad všetkými im dá zaslúženú odmenu. Hospodin ich poníži, zničí, budú sa mu hnusiť. Poníži ich je povedané namiesto odvráti sa od nich.

Blazený Theodorit upriamuje našu pozornosť na to, že prorok tu vymenúva jednu za druhou dve Osoby Svätej Trojice: prv Osobu Hospodina (Otca) a Pomazaného (Syna), lebo je povedané – proti Hospodinovi a Jeho Pomazanému (v. 2), a potom Osobu Žijúceho na nebesiach (Syna) a Hospodina (Otca), lebo je povedané – Žijúci na nebesiach sa nad nimi zasmieje a Hospodin ich poníži. Ten istý výklad nájdeme aj v diele svätého Atanáza.

Historickým výkladom tu môžeme chápať Boží výsmech Dávidovým nepriateľom. Vôľa Hospodina a aj bezprostredne preukázaná pomoc kráľovi Dávidovi zapríčinili, že plán zjednotených nepriateľov im neprinesie slávu, ale posmech, t.j. ich vojna sa skončí

neúspechom. To sa aj skutočne stalo a muselo sa stať, pretože nepriatelia začali vojnu proti samotnému Bohu – Ochrancovi Dávida a Všemohúcemu.

2, 5 – Тогда возглаголетъ къ нимъ гнѣвомъ своимъ и яростию своею имаетъ ѿ: – Vtedy k nim prehovorí v hneve a svojou zúrivosťou ich zmätie. – Potom, čo sa Boh zasmieje nad plánmi svojich nepriateľov, prehovorí k nim s hnevom a bude

im tlmočiť svoju vôľu. Tento Boží príhovor nepriateľov veľmi vyľaká a to ich privedie do pomykova. Nezostane však iba pri príhovore, pretože prehovoriť v hneve znamená, že Boh uskutoční svoje rozhodnutie a dopustí na nich pohromy. Najprv takto prehovoril k židom, ktorí nepriateľsky postupovali proti Christovi a Jeho učeniu a ktorí začali prenasledovať Jeho učeníkov – svätých apoštolov. Potom takto

prehovoril aj k pohanom – Rimanom, ktorí tri storočia prenasledovali veriacich v Isusa Christa. Boží hnev, ktorý sa rozľahol nad židmi a aj nad ich slávnym mestom Jeruzalem, bol predpovedaný nielen prorokmi, ale aj samotným Isusom, ktorý tesne pred svojou smrťou na kríži, približujúc sa po ceste k Jeruzalemu, zaplakal nad ním a povedal: „... prídu na teba dni, keď ťa tvoji nepriatelia oboženúvalom, obklúčia ťa a zovrú zo všetkých strán. Zbožia ťa, deti tvoje

pobijú a nenechajú v tebe kameň na kameni, pretože si nepoznalo čas svojho navštívenia“ (Lk 9, 41-44). Rímske vojsko, v súlade s Božou vôľou, napadlo judskú zem, spustošilo mesto Jeruzalem, spálilo jeho chrám, väčšinu obyvateľov mesta zabilo a tých, ktorí unikli pred smrťou, si odviekli do zajatia a zotročili (rok 70 n. l.). Takýto stav priviedol židov do úplného zmätku. A o čosi neskôr boli aj samotní Rimanovia kvôli prenasledovaniu pravej viery Hospodinovým hnevom napomenutí dopustením ťažkých útrap – nájazdmi Hunov, potom Vandalov a iných barbarských národov, ktoré prichádzali z východu. Tieto národy porážali Rimanov tak, ako oni predtým židov. Takto sa naplnilo prorocké slovo žalmistu o zasmiatí sa Hospodina nad bezbožnými kráľmi a národmi a aj o Božom hneve nad nimi.

Ako hovorí svätý Kassian Rímsky, Boží hnev i zúrivosť si nemáme predstavovať ako u človeka, no inak, pretože Bohu nie je vlastné žiadne rozhorčenie. Tu treba rozumieť to, že On je spravodlivý Sudca a Ten, ktorý každému odplatí za zlo konané vo svete.

História ľudstva sa završí triumfom, víťazstvom Christovej Cirkvi. Boh ako Vševediaci, ktorý vidí až na koniec histórie sveta, ako osnoveateľ kresťanstva, On sám povedal: „Ja som zvíťazil nad svetom“ (Jn 16, 33). Christos dychom svojich úst porazí aj antichrista (Iz 11, 4), sve-

tlom svojho Božstva ho zničí (por. 2Sol 2, 8). Počas celej histórie Cirkvi Christos premáha a víťazí nad svojimi nepriateľmi. Poráža ich prostredníctvom svojich skutočných nasledovníkov, prostredníctvom svojej Cirkvi, v ktorej neprestajne prebýva a ktorú neustále sebou naplňa. Utrpenie upevňuje vieru. Najsilnejšie útoky na kresťanstvo a Isusa Christa sa vždy koniec koncov končili ešte silnejším prejavom Jeho spasiteľskej Božej moci. História Cirkvi neprestajne svedčí o nevyčerpatelnosti jej životaschopnosti, keďže jej prameňom je Boho-človek, ktorý je stále ten istý, včera, dnes a naveky vekov (Hebr 13, 8).

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОРИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с
подстрочным комментарием и
краткой историей. Москва 2006.

Ty si môj Syn
(4. časť)

2, 6 – ЯЗ ЖЕ ПОСТАВЛЕНЪ СМЬ ЦРЬ
НГВ НАД СІОНОМЪ, ГОРОЮ СІОЮ
СРВЪ, – Ja som Ním ustanovený za
kráľa nad Sionom, Jeho svätou
horou, – Tým-
to veršom sa
otvára druhá
časť žalmu,
ktorá hovorí
o tom, že moc
Pomazaného
zostane nepo-
rušená, neoch-
vejná, pretože
dostal prísľub
od Boha, že sa
stane kráľom
nielen nad Sio-
nom, ale aj nad
celým svetom
(v. 6-9). Tieto
slová sú hovo-
rené Pomaza-
ným, t.j. Chris-
tom (v historic-
kom kontexte
kráľom Dávi-
dom), ktorý
p o t v r d z u j e
svoje povolanie
za kráľa
odvolaním sa
na samotného
Boha (Otca)

– Ja som Ním ustanovený za kráľa.
Tretíkrát sú tu Dávidom predstave-
né dve Božie Osoby – Otec (Ním) a
Syn (Ja). Pod Sionom, Božou svätou
horou treba rozumieť Christovu
Cirkev, v ktorej po odvrhnutí židmi
budú aj pohania, čo predpovedali
mnohí starozákonní proroci (Izai-
áš, Micheáš). Takýmto spôsobom

objasňujú tento verš svätý Atanáz aj blažený Theodorit.

Sion, to je tá hora, ktorú obsadil kráľ Dávid, keď odtiaľ vyhnal jeden z kanaánskych kmeňov – Jebúsejcov. Práve kráľ Dávid na tomto vrchu postavil svoje sídelné mesto, ktoré sa stalo centrom jeho ríše. Mesto dostalo pomenovanie Jeruzalem (mesto pokoja, bezpečné miesto) a doň preniesli aj Mojžišovu archu zmluvy, ktorej vybudovali najprv svätostánok a potom neskôr, v období Dávidovho syna kráľa Šalamúna, na hore Moria, murovaný chrám pravému Bohu. Od tej doby nazývali starozákonní proroci a vlastne všetci biblickí spisovatelia starozákonnú Cirkev Izraela Sionom. Po vznesení sa na nebo Isusa Christa sa týmto termínom (Sion) začala označovať aj Christom založená novozákonná Cirkev kresťanov (Hebr 12, 22-23). Preto, keď počujeme na bohoslužbách v textoch slová „nenávidiaci Sion, budete zahanbení Hospodinom“ (НЕНАВИДЯЩІИ СІОНА, ПОЗНАМІНТЕСЯ Ї ГДІА – ІСХІА, אֲנִי יְהוָה. בִּלְיָאֵלָיו), treba nám rozumieť, že sa tu pod pojmom Sion hovorí o Svätej Božej Cirkvi.

2, 7 – ВОЗВѢЩАЯ ПОВЕЛѢНІЕ ГДНЕ. ГДЬ РЕЧЕ КО МНѢ: СЫЗ МОНЪ СЪНЪ ТЫ, ИЗЪ ДНѢСЪ РОДѢХЪ ТЪ: – oznamovať Hospodinovo nariadenie. Hospodin mi povedal: „Ty si môj Syn, ja som ťa dnes zrodil. – Prvé slová tohto verša významovo patria k predchádzajúcim slovám proroka Dávida. Práve Boží Syn je ustanovený nad Sionom,

aby ľuďom oznámil Božie rozhodnutie. Vtedy sa naplnia slová aj ďalších prorokov Izaiáša a Micheáša: „Prídu mnohé národy a povedia: prídte, vystúpime na vrch Hospodinov a do domu Jakubovho Boha, ukážu nám jeho cestu a pôjdeme po jeho stopách. Lebo zo Sionu vyjde zákon a z Jeruzalema slovo Hospodinovo“ (Mich 4, 2; por. Iz 2, 3).

Druhá časť tohto verša a nasledujúce dva verše (8-9) uvádzajú svedectvo Boha Otca o Synovi. Hneď na začiatku Boh Otec potvrdzuje Boží pôvod Syna, lebo hovorí: Ty si môj Syn a ja som ťa dnes zrodil. Toto svedectvo dáva Boh Otec dobrovoľne. Výraz Ty si môj Syn nám poukazuje na večnosť – večnú existenciu Syna. Boh Otec predsa nehovorí Ty budeš môj Syn, to by ukazovalo iba na rodenie Syna v čase, no to je vyslovené v druhej časti Otcových slov cez slovo dnes. Boh Otec ani nehovorí Ty si bol môj Syn, čo by nás opäť zväzovalo v čase. No povedal Ty si môj Syn a tak svedčí o Jeho Božom pôvode a večnosti. Samotná podstata Boha Otca poukazuje, že Syn je obraz Otcovej Hypostázy (por. Hebr 1, 3). Výraz „si“ tu teda označuje predvečné rodenie, večnosť Syna.

Slovom dnes ukazuje Boh ústami proroka na čas, aby bolo jasné, že ide o rodenie podľa tela, pretože v Božstve neexistujú dni, zajtrajšky ani včerajšky, ale len nemeniteľný deň večnosti, bez počiatku a bez konca. Slovom dnes sa poukazu-

je akoby na hranicu medzi večnosťou a časnosťou, keď sa predvečný Boží Syn stal Bohočlovekom, Ten, ktorý bol pred stvorením sveta sa objavil v čase. Výrazom zrodil sa tu označuje samotné naplnenie Božieho plánu (ikonómie) o vtelení Syna, ktorý sa skutočne narodil ako dieťa z Bohorodičky Márie.

V tomto verši sa teda nachádza prorocké slovo o narodení Božieho Syna a o Jeho nadvláde nad celou Cirkvou a nad celým svetom (v. 8-9). Boží Syn, Bohočlovek Isus Christos, ako učí Božie slovo a svätá Cirkev, má dve rodenia: jedno predvečné – z Boha Otca, podľa Božstva, ako to čítame v Symbole viery: „od Otca pred všetkými vekmi rodeného“; a druhé časné, t.j. v čase, podľa človečenstva, z Márie

Panny: „...vteleného z Ducha Svätého a Márie Devy, ktorý sa stal človekom“. Kvôli predvečnému a časnému, kvôli Božskému a ľudskému rodeniu ma Boží Syn aj dve prirodzenosti: Božskú a ľudskú. „Nie na dve osoby rozdelený, no v dvoch prirodzenostiach nezliatne poznávaný“, ako to spievame v jednej z bohoslužobných piesní (dogmatik 6. hlasu). Takto, prvá časť žalmového výroku „Ty

si môj Syn“ hovorí o predvečnom rodení Božieho Syna a druhá časť „Ja som Ťa dnes zrodil“ hovorí o rodení Božieho Syna v čase podľa človečenstva, t. j. o Jeho vtelení.

2, 8 – *ПРОСИ́ЩЬ МЕНЕ́, И́ ДА́МЪ ТИ́ І́ЗЫ́КН ДОС҃ТО́А́НІЕ ТВОЕ́, И́ О́ДЕРЖА́НІЕ ТВОЕ́ КОНЦЫ́ ЗЕМЛН:* – Žiadaj si odo Mňa a dám Ti národy ako Tvoje dedičstvo a končiny zeme do Tvojho vlastníctva. – Tieto slová sú vyslovené k ľudskej prirodzenosti Isusa Christa, ktorý však ako pravý Boh vlastní v plnosti všetky blahá a má moc nad nehom aj zemou: „je mi daná všetka moc“ (Mt 28, 8). Sám Otec tu hovorí Synovi, aby žiadal dedičstvo a aby sa tak zjavila Jeho blahá vôľa a želanie obnoviť, pozdvihnúť celé padlé ľudstvo. A Syn toto žiada od svojho Otca, pretože kvôli nám sa stal človekom, kvôli našej spáse prijal telo a keď sa takto stal Bohočlovekom, stal sa tiež prostredníkom medzi Bohom a všetkými ľuďmi. Nech sa zahanbia židia, ktorí nenašli osobu, o ktorej hovoria slová tohto žalmu. Pretože kto okrem Christa dostal takúto ohromnú moc? Podstata tohto proctva je v tom, že Christos, Boží Syn je ustanovený za kráľa nad svätou horou Sion, t.j. za Hlavu nad celou Cirkvou, ktorá nie je obmedzená hranicami Judska či Palestíny, no rozšírila sa na všetky národy, objíma všetky kráľovstvá zeme na celom svete.

Ako Boh je Boží Syn Stvoriteľom všetkého: „Všetko Ním povsta-

lo, a bez Neho nepovstalo nič, čo povstalo“ (Jn 1, 3) a „lebo Ním bolo stvorené všetko, čo je na nebi i čo je na Zemi, viditeľné i neviditeľné, ... všetko je stvorené Ním a pre Neho“ (Kol 1, 16). A ak je Syn Vládcom a Stvoriteľom všetkého, tak je Vládcom a Bohom nad celým svojím stvorením. Syn je ako Boh Vládcom podľa svojej božskej prirodzenosti, ako človek toto vladárstvo nad všetkým prijíma od svojho Otca.

Použitá literatúra:

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

protodiakon Ján Husár

Otázka: „Sláva Isusu Christu! Chcel by som vedieť názor Pravoslávnej cirkvi, Váš postoj k marihuane a ľuďom, ktorí ju používajú na pozitívne cítenie, vnímavejšie myslenie a podobne. Ďakujem.“

Odpoveď: „Sláva na viki Bohu! Pravoslávna cirkev vo svojom učení a tradícii vždy viedla ľudí k pravej slobode od akejkoľvek závislosti a úmyselného sebapoškodzovania. V súvislosti s marihuanou sa v literatúre uvádzajú nasledujúce negatívne účinky: Znížená kapacita vnímania a porozumenia, sťaženie koncentrácie, apatia, zvýšenie reakčného času, zmenená orientácia v čase a priestore, impulzívne chovanie, zhoršenie krátkodobej pamäte, rozšírené zrenice, červené oči, sucho v ústach, porucha rastu, znižovanie imunitného potenciálu, zvýšenie tepovej frekvencie, poškodzovanie dýchacej sústavy, psychická závislosť. Užívanie marihuany výrazne ovplyvňuje dozrievanie spermií, viaže sa na mužský pohlavný hormón testosterón a spôsobuje jeho degradáciu. Niektoré z týchto účinkov sa vyskytujú už pri jednorázovom užití, niektoré pri dlhodobejšom užívaní. Vzhľadom na výskyt týchto vážnych negatívnych účinkov by som užívanie marihuany nikomu neodporúčal. V literatúre sa uvádzajú aj pozitívne účinky užívania marihuany a

to, že spôsobuje úľavu a má utišujúce účinky, zvyšuje potrebu vody, tlmí zvracanie, umocňuje účinok niektorých liekov používaných proti bolesti, zmiernuje stuhnutosť a kŕče. Uvedené pozitívne účinky je však možné dosiahnuť aj inými, oveľa bezpečnejšími prostriedkami. Posúdiť, či existujú stavy, kedy by užitie marihuany mohlo priniesť také zlepšenie zdravotného stavu, ktoré by prevyšovalo riziko negatívnych účinkov a ktoré sa nedá dosiahnuť niečím menej škodlivým, je práca pre odborníkov, lekárov a vedcov. Skutočnosť, že marihuanu (konope) stvoril Boh, vôbec nemusí znamenať, že ju stvoril na to, aby sme ju jedli a už vôbec nie fajčili. Existuje veľa rastlín, ktoré neboli stvorené pre užívanie človekom (napríklad jedovaté huby), ale pre celkom iné potreby. Konope sa celé stáročia používalo na výrobu vlákien a výrobkov z nich. Na záver by som chcel ešte dodať veľmi dobrú radu Svätého Písma, že najlepšie urobíme, ak v živote nebudeme hľadať pomoc v takých veciach, ktoré sú sporné a pochybné, ale radšej budeme premýšľať o tom, „čo je pravdivé, čo je cudné, čo je spravodlivé, čo je mravne čisté, čo je milé a čo má dobrú povesť, čo je cnostné a chváľitebné!“ (Flp 4, 8).“

S láskou v Christu
jerej Štefan Pružinský, ml.

Otázka: „Má sa pravoslávny veriaci zúčastňovať aktov ako napr. Krst, pohreb, svadba u inovercov (keď v symbole našej viery je: „Viruju vo jedinu, svjatuju, sobornuju i apostolskuju Cerkov“)? Ďakujem veľmi pekne za odpoveď. Spasi Hospodi!“

Peter

Odpoveď: „Podľa početných pravidiel Pravoslávnej cirkvi sa pravoslávni veriaci nemajú zúčastňovať bohoslužieb inovercov. Pretože s nimi netvoríme jedno Telo Cirkvi a nezdieľame jednu vieru, nie je na mieste zdieľať s nimi ani spoločnú modlitbu, ktorá je vyja-

dobrych veciach spolupracovať, no nie je správne mať účasť na bohoslužbách iných vierovyznaní. Pravda je len jedna a modlitba je duchovne intímna oblasť, v ktorej nemajú čo robiť cudzí vo viere. Všetko, čo je intímne, je odjakživa vecou domácich, svojich. Ak by sa niekto z nejakých dôvodov už ocitol na nepravoslávnej bohoslužbe, bolo by dobré, aby sa aspoň nespolu-podieľal na nijakých úkonoch a modlitbách, no nemal by tam byť vôbec. Pravoslávny postoj k pravdivej a falošnej viere veľmi výstižne vyjadril známy skladateľ pravoslávnych duchovných piesní a pustovník jeromonach Roman (Matěj-

drením jednoty a spoločného vnútorného života členov Cirkvi. Je potrebné všetkým milovať, všetkým dobrorečiť, všetkým pomáhať, so všetkými v bežných ľudských a

ušin) v piesni „Modli sa, národ!“. Tu sú jeho slová: Niektorí takzvaní teológovia mi hovoria „Boh je jeden, len cesty k Nemu sú rôzne. Je čas zabudnúť na omyly minu-

losti, A spoločne kráčať k spáse. Preukáž lásku! Nech je pozdravená znášanlivosť! Nikto nemá pravdu! Nikto nie je vinný! Mimo všetkých vier, nad všetkými je Božia Milosť! Všetko je dobré, aj Anjel s démonom sú bratia!“ Odvšadiaľ sa nesú chýry: Kto sa, vraj, môže zmocniť Pravdy? Zrkadlo sa, údajne, roz-bilo na úlomky, A náš cieľ je všetko nanovo pozbierať! Lstiví ľudia! Načo naprázdno hovoriť? Nech sa stratia nepriatelia Pravoslávia! Veď zrkadlo, ktoré ste poskladali, Znetvorí, no neodrazí. Ó, noví stavitelia starej veže, Komu je užitočný babylonský súlad? Ja by som ani groš nedal za takú pravdu, Ktorú uplietli z poloprávd! Kedysi neslýchaná zaslepenosť, Podvodov alebo zrád omamný dym: Ospevovať odpadnutie ako osvietenie, Pýšiť sa svojim odpadnutím! Nehanebníci z rodného kraja, Dokedy budete tárať hlúposti? Áno, Boh je jeden,

no odkiaľ je právd veľa? Alebo Boh už nie je Pravda? Tma sa so Svetlom nemôže zjednotiť! Neprepočítaj sa, zvestovateľ lži! Keď si hynul pri vlastnej pšenici, spasiš sa pri cudzej burine? Ó, rozsievачi zhubného semena! Nie za horami je čas odplaty! Čo je šírka, ktorú si všetci obľúbili? Boh pre nás pripravil úzku cestu. Ekumenizmus je škaredá smilnica! Jej duša kvôli deťom netrpí. Jej dom sa s hanbou zrúti, Lebo s nečistými pred deťmi smilní. Ó, krivover! Či si sa sám nerozdelil, keď hlávkou krútiš sem a tam? Alebo si už zabudol, že Christos sa nerozdelil, A že blahodätná viera je len jedna? Modli sa národ, o Čistotu sa zaujímaj, Od Božieho chrámu neodvracaj tvár. Neodpadaj kvôli smilníkom, ale bráň Pravoslávie do konca!“

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

O búrke na mori

Počas rybačky na otvorenom mori prekvapila rybárov prudká búrka. Tí sa tak vystrašili, že odhodili veslá, padli na kolená a spínali ruky k nebu s prosbou o pomoc. Ale loď sa čoraz viac vzdalovala od brehu. Vtedy riekol starý rybár: „Čo? Vy ste odhodili veslá? Modliť sa a rýchlo veslovať k brehu – to je jeden a ten istý celok.“

Slzy anjela (podobenstvo)

Letel po nebi anjel menom Charis (milosť) a rýchlo priletel k svojmu bratrom-anjelom. Oni sa ho začali pýtať:

„Prečo si taký smutný, a prečo sa ti vo očiach lesknú slzy?“

„Som smutný,“ odpovedal Charis, „preto, lebo som priletel zo zeme.“

„Nebodaj je tam tak smutno?“ opýtali sa ho anjeli.

„Áno, smutno,“ povedal Charis, „Anjelovi nemožno pozeráť na to všetko, čo sa tam deje.“

„Tak nám povedz, čo také sa tam robí,“ prosili ho oni.

„Ak vám rozpoviem, sami zaplačete,“ odpovedal im Charis. „Bol som v jednej krajine, kde sú ľudia pokrstení a nazývajú sa kresťanmi. Medzi domami dvoch bohatých ľudí stojí mala biedna chalúpka. Strecha je od vlhka machom zarastená, chalúpka sadla do zeme, úplne zhnila. D tej chalúpke žila chudobná vdova s malými deťmi. Ona pracovala všetkými silami, no nemohla nakrmiť deti, a tak jej bolo veľmi ťažko. Nakoniec ochorela. Susedia-boháči požičiavali jej peniaze a, získajúc jej záhradu, rozdelili si ju medzi sebou. Zdravie sa jej zlepšilo, no nie nadhlo: ťažká práca ju opäť uložila na lôžko, a nakoniec ju Hospodin povolal k sebe. Bol som pri nej, keď umierala: pri jej posteli stáli iba jej biedne deti-sirotky, ktoré veľmi plakali, zalamovali rukami a bozkávali jej telo. Okrem nich tam nebol nikto, lebo u suseda bola svadba. Na nasledujúci deň, pravda niektorí prišli zistiť, že je tu mŕtvo-

la, a začali sa hádať, kto je dlžný dať dosky na rakvu. Dokonca sa medzi sebou aj pobili. Nakoniec, vidiecky starosta paličkou prinútil štyroch dedinčanov položiť telo do rakvy a sprevádzať nebohú spolu s kňazom na cintorín.

„Tak preto plačeš, kvôli nej, biednej, a kvôli jej deťom?“ spýtali sa anjeli.

„Nie, nie pre nich,“ odvetil Charis. „Ona je blahoslovená. Na zemi trpela, ale teraz sa jej duša teší v Kráľovstve Nebeskom. Neplačem ani kvôli sirotám, pretože som vnukol dobrú myšlienku chudobným ľuďom, ktorí majú mäkkšie srdce, ako tí bohatí, a oni si ich rozdelili medzi seba a prijali ich ako svoje.“

„A prečo si taký uplakáný?“ pokračovali v otázkach anjeli.

„Plačem kvôli tým dvom boháčom, ktorí získali záhradu sirot, a potom nechceli dať ani drevo na rakvu trpiacej. Plačem kvôli tej spoločnosti, v ktorej sa konajú hlučné pohreby nespravodlivých ľudí, s obžerstvom a opilstvom, ale spravodlivú, cnostnú trpiteľku lenilo sa im položiť v rakvu a odniesť na cintorín!“

A všetci anjeli zaplakali a povedali: „Ó, Iisuse Christe! Ešte aj teraz sú ľudia, ktorí nosia tvoje meno, avšak nepoznajú Ťa!...Zmijul sa nad nimi a odpusť im!“

Z knihy: Kapelky: rassказы o važnom dŕa d'eŕej i vzroslych.

Preložila АН

Ikona Božej Matky „Achtyrskaja“

Achtyrskaja“ ikona Božej Matky je jednou z najviac preslávených ikon. 2. júla 1739 ju našiel otec Vasilij Danilovič, kňaz Pokrovského chrámu v meste Achtyrka v Charkovskej oblasti (dnešná Ukrajina) počas kosenia v záhrade okolo chrámu. Podľa jednej tradície mal túto ikonu Peter Veľký počas Poltavskej výpravy v roku 1709, teda ešte do svojho druhého zázračného nájdenia. Po mnohých zázračných uzdraveni-

ach z horúčky a iných znameniach, Posvätná Synoda v roku 1751 rozhodla pokladať Achtyrsku ikonu za čudotvornú. Pri tejto ikone sa modlí za vyliečenie sa z horúčky a za ochranu sirôt.

Sviatkovanie tejto ikony je ustanovené na 2./15. júla.

Modlitba:

Ó Preblahoslověnnaja i Mnohomílostivaja Vladýčice míra! Se mý hříšnji na svjatýj óbraz Tvój vzírájušče i na něm Ťa v skórbí i sostradániji raspjátomu za nás Christú Spasíteľu predstojášču vídašče,

usérdomólim Ťa, izvístnuju o nás k Sýnu Tvojemú molítvennicu: ne ostávi nás v deň ispytánija i skórbí, no vo iskušénijich i napástechnám byvájemych ohradí nás vsečestným pokróvom Tvojím ot vráh vídimych i nevídimych i dážd' nám sílu, vó jéze vsesoveršěnnuju i blahúju vóľu Tvorcá i míra Vladýki tvorí-

ti. Zríši bo, mĺlostivaja Zastúpnice náša, kolíko hrichám vsjáčeskim podvérženi jesmý: ne tókmo bo vóleju sohrišájem, no i nevóleju v mnohorazličnyja prehrišénija vpadájem. Sehó rádi k Tebí, deržávnej ustróitelnici spasénija christiánskaho pribihájem i umilénno vopijém: úm náš poznánijem Božéstvennyja ístiny prosvití, sérdce náše teplotóju christiánskija ľubvé i spasíteľnych želánij sohri-váj, vóľu že nášu v nelicemírnem zápovidej Hospódnich ispolnéniji utverdí. Jáj, Hospožé premĺlostivaja, priníkni s vysotý nebesnyja

k vzdychánijem i molítvi nás hrišnych: iscilí boľízni nedúžnych, umirí sérdca ozľóblennych, dážd terpínije stráždúščym, vnuší strách Bóžij obídaščym, ukripí honímýja za právdu, sirotý i vdóvy zaščití, podážď utišénije pláčuščym, isprosí proščénije kájuščymsja, démonskuju že búrju strastěj vo hrišnych dušách utiší i v serdcách čtúščich Ťá Christóvu krótosť i ľubóv vkorení i dúchom milosérdija i sostradánya sijá utverdí: otpádšyja že ot víry jeretikí i otstúpniki k poznániju ístiny naprávi i ustá nečestívych, chúláščich Svjatúju

Cérkov i víru pravoslávnuju ponosjáščich, zahradí. Otšédšym ot žitijá sehó otcém i brátijam i sestrám nášym, ó Máti Bóžija, proščénije hrichóv i prednáčátije blaženstva víčnaho isprosí. Jehdá že i nášeja končiny čas približitsja, tohdá úbo, ó Vladýčice, prijimí dúšu nášu i v sónmi právednych sijú upokój, idíže lícy ánhel i svjatých uhódnik nemóľčno slavoslóvjat deržávu i mĺlosť Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha i Tvoje máterneje o nás predstátelstvo i zastuplénije, nýňi i prísno, i vo víki vikóv. Amíň.

Ikona Božej Matky „Gruzínskaja“

Gruzínska ikona Božej Matky sa nachádzala v Krasnohorskom monastieri v Archangel'skej oblasti (Rusko) a bola tu prinesená 22. augusta 1629 jedným jaroslavským kupcom Grigorijom Lytkinom. Táto ikona Bohorodičky sa najprv nachádzala v Gruzínsku. Keď v roku 1622 perzský šach (panovník) Abbas pokoril Gruzínsko, vzal odtiaľ mnohouzdravujúci odev Hospodinov, a taktiež Gruzínsku ikonu Božej Matky. Správca majetku kupca Lytkina, ktorý bol na služobnej ceste v Perzii, kúpil túto čudotvornú ikonu od jedného peržana. V tom čase sa kupec v Jaroslavli v sne dozvedel o drahocennom prínose a vydal príkaz odoslať Gruzínsku ikonu do Krasnohorského monastiera v Archangel'skej oblasti. Tam sa táto ikona preslávila

mnohými zázrakmi. V roku 1920 bol monastier zborený a zatvorený. Odvtedy je osud originálu ikony neznámy. Pri ikone sa modlí pri chorobách očí a slepote, pri chorobách uší a hluchote a pri morovej pohrome.

Sviatkovanie tejto ikony je ustanovené na 22. augusta/4. septembra.

Modlitba:

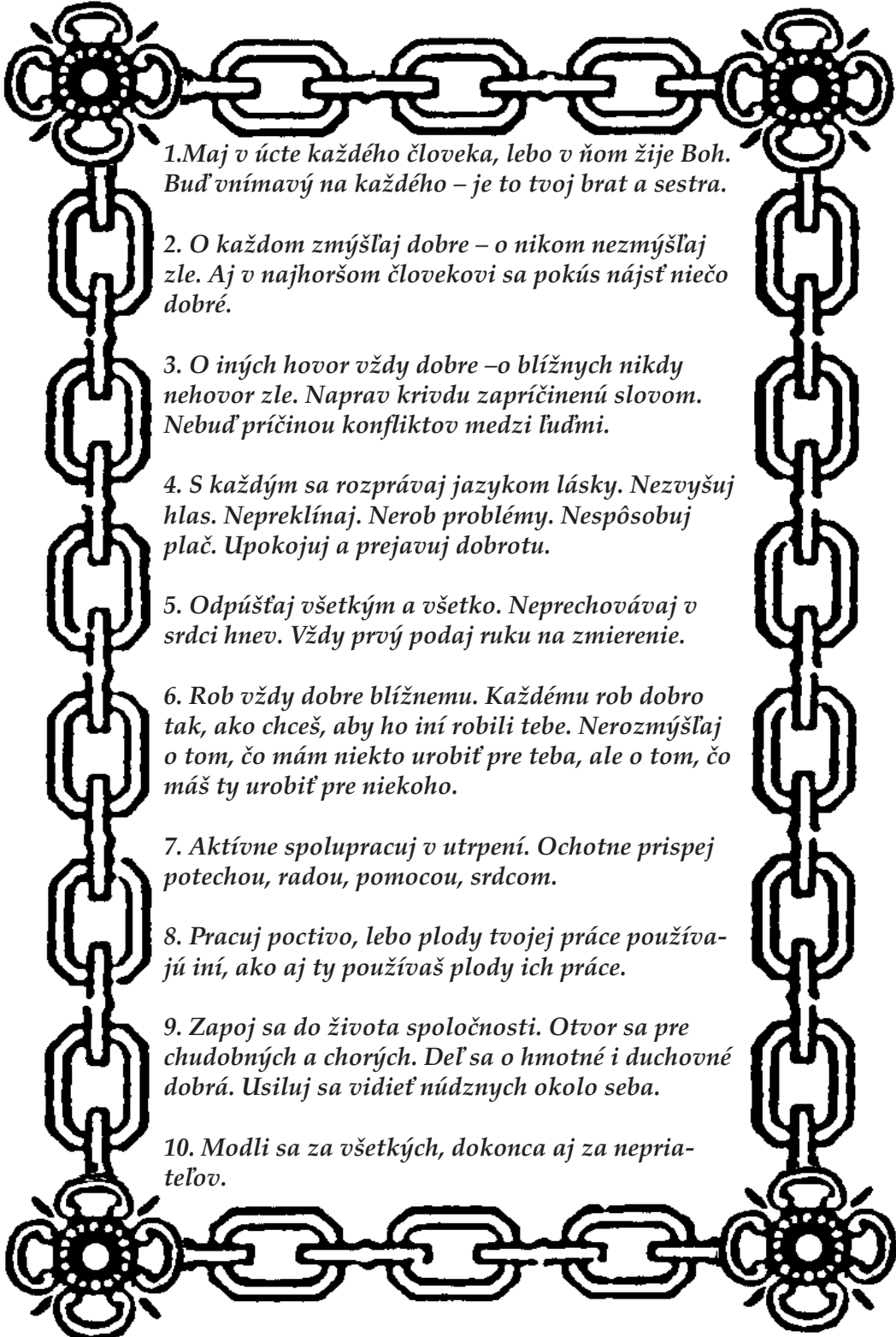
K Tebí, bohoizbránnaja Otrokovíce, Presvjatája Divo Bohoródice, nebesé i zemi Caríce, pripádajuš-

če, vopijém: uslýši molénij našich hlás, i ne otvratí licá Tvojehó ot nás nedostójnych. Prijímí, Vseblahája, ot nedostójnych ráb Tvojích, čtúščich vsečestnoje ímja Tvoje i s víroju poklaňajuščichsja Tebí pred čudotvórnym Tvojím óbrazom, prinosímoje nýňi téploje molénije naše: voznesí je ko prestólu Sýna Tvojehó, Christá Bóha nášeho, da mílostiv búdet k neprávdam nášym i da ne vzdást nám po dílóm nášym, no da probávít ščedróty svojá na ný. Vímy, jáko ňísmys dostójni, po hrichóm nášym, ot Nehó pomílovani býti, ášče ne Tý, Vladýčice, umóliši Jehó o nás: vsjá bo móžeši isprosíti u Nehó, Máterneje k Nemú derznoveníje ímúšči. Sehó rádi k Tebí, jáko vsemóščnij i vseblahój zastúpnicí našej, pribihájem, usérdno moláščesja: isprosí u róždšahosja ot Tebé jedínoródnaho Sýna Bóžija, Christá Bóha nášeho, vsím nám v svjatootečestij pravoslávňij víri tvérdoje, do koncá dněj našich, prebývaníje i vo vsích zápovidech Hospódnich neuklónnoje choždéníje, da próčeje vrémja

žitijá nášeho požívše vo vsjákom blahočestíji i čistoťi, spodóbimsja mírnyja christiánskija končiny i dóbraho otvíta na strášnim sudí Sýna Tvojehó i Bóha nášeho, i táko dostúhnem, pod króvom Tvojejá pómošči, žízni víčnyja vo cárstviji Otcá svítov, Jemúže, kúpno so jedínoródnym Jehó Sýnom i Svjatým Dúchom, podobájet sláva, česť i poklonéníje, nýňi i prísno i vo víki vikóv. Amíň.

Juliána Polakovičová

1. *Maj v úcte každého človeka, lebo v ňom žije Boh. Buď vnímavý na každého – je to tvoj brat a sestra.*

2. *O každom zmýšľaj dobre – o nikom nezmyšľaj zle. Aj v najhoršom človekovi sa pokús nájsť niečo dobré.*

3. *O iných hovor vždy dobre – o blízných nikdy nehovor zle. Naprav krivdu zapríčinenú slovom. Nebuď príčinou konfliktov medzi ľuďmi.*

4. *S každým sa rozprávej jazykom lásky. Nezvyšuj hlas. Nepreklínaj. Nerob problémy. Nespôsobuj plač. Upokojuj a prejavuj dobrotu.*

5. *Odpúšťaj všetkým a všetko. Neprechovávaj v srdci hnev. Vždy prvý podaj ruku na zmierenie.*

6. *Rob vždy dobre blížnemu. Každému rob dobro tak, ako chceš, aby ho iní robili tebe. Nerozmýšľaj o tom, čo mám niekto urobiť pre teba, ale o tom, čo máš ty urobiť pre niekoho.*

7. *Aktívne spolupracuj v utrpení. Ochotne prispej potechou, radou, pomocou, srdcom.*

8. *Pracuj poctivo, lebo plody tvojej práce používajú iní, ako aj ty používaš plody ich práce.*

9. *Zapoj sa do života spoločnosti. Otvor sa pre chudobných a chorých. Deľ sa o hmotné i duchovné dobré. Usiluj sa vidieť núdznych okolo seba.*

10. *Modli sa za všetkých, dokonca aj za nepriateľov.*

Princ z Egypta

Jochabed dobre opatrovala svojho malého syna. Keď podrástol, rozprávala mu o pravom Bohu, ktorý ho zachránil pred smrťou a bude ho ochraňovať aj v kráľovskom paláci. „Jedného dňa,“ povedala, „Boh zbaví celý náš ľud núdze a otroctva.“

Nadišiel deň, keď mal Mojžiš odísť k princeznej do paláca. Tam ho odeli do jemnej egyptskej bavlňy, dávali mu najlepšie jedlá a obsluhovali ho otroci. Naučili ho čítať, písať a iné zručnosti, lebo Egyptania boli múdri a vzdelaní. Aj keď vyrástol ako Egyptan, nikdy nezabudol, že je Izraelita. Uctieval Boha vlastného národa, a nie mnohé bohyne a bohov Egyptanov.

Keď videl, ako jeho ľud v pote tváre pracuje pod páliacim slnkom na obrovských stavbách, na ktoré bol egyptský faraón taký

hrdý, pochytil ho hnev a zosmutnel. Chcel Izraelitov oslobodiť z otroctva a moci pánov, ktorí ich bičovali, len čo si chceli na chvíľu vydýchnuť.

Jedného dňa sa mu stala takáto príhoda. Istý Egyptan ubil na smrť izraelského otroka. Mojžiš to videl a pochytil ho hnev. Nebolo tam nikoho. Tu Mojžiš zabil krutého Egyptana a zahrabal ho do mäkkého piesku.

Na druhý deň stretol dvoch súkmeňovcov, ktorí sa medzi sebou hádali.

„Prestaňte!“ skríkol. „Veď obaja ste Izraeliti!“

„Čo si myslíš, kto si?“ spytoval sa muž, ktorý začal spor. „Chceš ma zabiť ako včera toho Egyptana?“

Teda predsa ho niekto videl! Tajomstvo bolo odhalené. Zvesť o tom sa dostala až do paláca. Faraóna to veľmi rozladilo. Chcel dať Mojžiša popraviť.

Mojžiš preto opustil krásu a bohatstvo paláca a utiekol do pustého kraja Madián, aby si zachránil život.

Bol sklamaný. Jeho ľud, ktorému chcel tak veľmi pomôcť, ho neprijal za svojho vodcu.

Mojžiš pomáha pastierkam

Mojžiš veril, že raz svoj ľud oslobodí z otroctva, ale teraz

musel z Egypta ujsť, aby si zachránil život.

Smutný sedel pri studni v kraji Madián. Tu sa k nemu blížilo sedem dievčat – boli to sestry. Prišli po vodu, aby naplnili válovy a napojili otcove stáda. No zrazu ich surovo odohnalo zopár pastierov, aby nabrali vodu najprv pre svoje čriedy.

Mojžiš vyskočil a bežal devám na pomoc. Nabral im toľko vody, koľko bolo treba a devy sa šťastne vrátili domov.

„Skoro ste prišli,“ zvolal ich otec Raguel, ktorého volali aj Jetro.

„Akýsi statočný Egyptan nám dnes pomohol a ochránil nás pred bezočivými pastiermi,“ riekli mu.

„Kde je teraz?“ spytoval sa Jetro. „Vari ste ho nenechali pri studni? Chodťte a zavolajte ho, nech si niečo zaje!“

Devy sa poponáhľali a priviedli Mojžiša domov.

Mojžiš ostal u Jetra. Oženil sa so Seforou, jednou z jeho dcér, a pásol stáda. Na ceste za pastvinami hnal ich cez trávnatú step.

Tak sa z Mojžiša, egyptského princa, stal jednoduchý, ťažko pracujúci pastier.

Boh volá Mojžiša

Prešlo mnoho rokov čo Mojžiš pásol stáda svojho tesťa. Jedného dňa sa ovce a kozy pásli na svahoch Sinajského vrchu. Zrazu Mojžiš zbadal horiaci ker. No

aj keď z kra šľahali plamene, ker nezhorel. Mojžiš pristúpil bližšie, aby si tento nezvyčajný jav lepšie obzrel.

Tu sa ozval z plameňov hlas. Hneď spoznal, že je to hlas Pánov.

„Vyzuj si obuv, Mojžiš,“ prehovoril Pán. „Stojíš na svätej pôde.“ Mojžiš počúvol a čakal, Srdce mu divo búšilo.

„Ja som Boh Abrahámov, Boh Izákov a Boh Jakubov,“ riekol Pán. Mojžiš si plášťom zakryl tvár. „Počul som prosby a náreky môjho ľudu, ktorý trpí v egyptskom otroctve.“

Zachránim ho. Mojžiš, ty ho vyvedieš z Egypta do zeme, ktorú som prisľúbil Abrahámovmu potomstvu, do zeme oplývajúcej mliekom a medom. Pošlem ňu k faraónovi.“ – „Mňa nie, Pán môj!“ náhlivo prosil Mojžiš. „Nevyvolí si mňa za vodcu svojho ľudu! Ktože som ja?“

„Budem s tebou,“ sľúbil mu Pán. „Pomôžem ti a podarí sa ti to. Keď vyvedieš môj ľud z Egypta, budete Boha uctievať na tomto vrchu.“

Mojžiš sa ešte stále bál návratu do Egypta. Ďalej hľadal výhovorky, ale Boh mal na každú odpoveď. Povedal mu, že s ním pôjde medzi ľud aj brat Áron a bude namiesto neho hovoriť, lebo bol výrečnejší.

„Vezmi si palicu!“ prikázal Pán. „Budeš ňou robiť zázraky, a tak dokážeš môjmu ľudu aj egyptskému vladárovi, že ja som jediný pra-

vý Boh, mocnejší ako on i bohovia, ktorých uctieva.“

Mojžiš, aj keď nerád, počúvol. Vzal svoju pastiersku palicu a vydal sa so ženou a oboma synmi na cestu do Egypta.

Mojžiš a egyptský faraón

Faraón vraví „nie“

Mojžiš sa s rodinou vybral do Egypta. Na ceste stretol brata Árona, tak ako mu to Pán predpovedal. Porozprával mu o Božom príkaze.

Najprv zvolali starších ľudu Izraelovho.

„Boh, ktorý sa zjavil Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, pozná všetky vaše útrapy a vyslobodí vás,“ povedal Áron. „Deťom Izraela sľúbil vlastnú krajinu. Teraz vás do nej zavedie.“

Nastal mohutný jasot. Ľudí ovládlo vzrušenie a šťastie. Konečne sa mala ich potupa skončiť.

Potom Mojžiš a Áron poprosil Egyptského faraóna o rozhovor. Áron mu povedal: „Pán, Boh Izraela, ti odkazuje, aby si prepustil jeho ľud na slobodu a dovolil mu odísť z tejto krajiny.“ – „Ktože je ten Boh?“ spytoval sa faraón popudlivý. „Nepoznám ho a neurobím, čo prikazuje.“ Obrátil sa na svojich sluhov a prikázal im: „Odvedte týchto lenivých otrokov, čo sa štítia práce, naspäť do roboty!“

Potom vydal egyptským dozorcóm nové príkazy.

Dosiaľ slamu na výrobu nepálených tehál otrokom vždy pripravili. „Odteraz si budú slamu na poli rezať sami. Ale dávajte pozor, aby vyrobili také množstvo tehál ako doteraz!“ tak znel príkaz.

Chcel nemožné. Keď potom Izraeliti zhotovili menej tehál, začali ich egyptský dozorcovia bičovať, mlátiť a zaobchádzať s nimi horšie ako kedykoľvek predtým.

Izraelský ľud bol zatrpknutý a nespokojný. Pán ich chcel predsa zachrániť! Ich postavenie sa však zhoršilo, a nie zlepšilo. Starší z ľudu prišli k Mojžišovi a Áronovi a povedali im, čo si o nich myslia. Mojžiša pochytilo zúfalstvo. Vyrozpáral Bohu, ako ho to znepokojuje, a vyjadril svoje sklamanie. „Vyčkej,“ odvetil Pán. „Dodržím svoj sľub. Faraón ma nechce počúvať. Dostane príučku. Aj môj ľud čoskoro pochopí, aký som veľký a mocný.“

Žaby, muchy, ľadovec

Boh sľúbil Mojžišovi, že vykoná veľa hrozných skutkov, aby mohol zachrániť svoj ľud.

Mojžiš a Áron ešte raz navštívili faraóna a radili mu poslúchnuť Boha a prepustiť jeho národ na slobodu, lebo inak stihne Egypt nešťastie.

Faraón sa však iba smial a nepočúval ich. A tak Boh dodržal svoj

sľub a Egypt stíhal jeden strašný úder za druhým – všetky podľa Božej vôle. Po každej pohrome šiel Mojžiš za faraónom a poskytol mu príležitosť, aby zmenil svoju mienku a poslúchol Boha. No vládár bol čoraz tvrdší.

Najprv zdvihol Mojžiš na Boží príkaz svoju palicu a životodarné vody Nílu, čo dodávali vlau celému Egyptu, zmenili sa na krv.

O sedem dní Mojžiš zasa spôsobil, že z Nílu začali vyskakovať žaby a zamorili všetko – domy, postele i pece.

Dvorní zaklínači najprv napodobňovali Mojžišove skutky a predvádzali svoje umenie. No privaly krvi a žaby zastaviť nevedeli.

Faraón bol prinútený Mojžišovi sľúbiť, že Izraelitov prepustí. Mojžiš sa pomodlil a žaby pokapali. Len čo útrapy pominuli faraón sa zatvrdil a povedal: „Nie!“

Vtedy zoslal Boh komáre a tučné bzučiace muchy.

Faraón opäť sľúbil Mojžišovi, že jeho národ prepustí, ak Boh ukončí útrapy Egypťanov. Mojžiš mu vždy vyhovel, no panovník nikdy nesplnil svoj sľub.

Kravy, kone a osly umierali na mor a ľuďom navreli bolestivé krvavé vredy. Ale vládár ešte stále hovoril: „Nie!“

Strhol sa nečas a obrovské ľadové krúpy ako strely dopadali na zem. Ale faraón odpovedal: „Nie!“

Nad krajinou sa prehnilo čierne mračno kobyliiek a zničilo všetku úrodu.

Napokon sa celá krajina na tri dni ponorila do hlbokkej tmy.

Iba ľud v kraji Gessen nepostihla žiadna pohroma.

Boh dokázal, že je mocnejší a väčší ako všetci egyptskí bohovia a zaklínači. No faraónova odpoveď znela: „Nie!“

pripravila Janka Kobanová

Milí istinkáci aj v tomto letnom období sme na Vás nezabudli a pripravili sme Vám úlohy na zamyslenie, niečo pre vaše ručičky a farbičky.

1. Hned v provej úlohe na Vás čaká tajnička. Vašou úlohou bude odpovedať na otázky a odpovede zapísať do dajničky.

1. Čo zapaľujeme v chráme?
2. Jedna zo základných cností sa volá?
3. Kde sa chodíme modliť?
4. Ako sa volala prvá žena?
5. Ktorý zo štyroch evanjelistov bol lekár?
6. Konštantínovi inak hovoríme?
7. Kto postavil archu?
8. Čo sa dáva do kadidla?

2. V nasledujúcej úlohe sa nám popresúvali slovíčka a tak Vašou úlohou bude aby ste ich správne podlnili

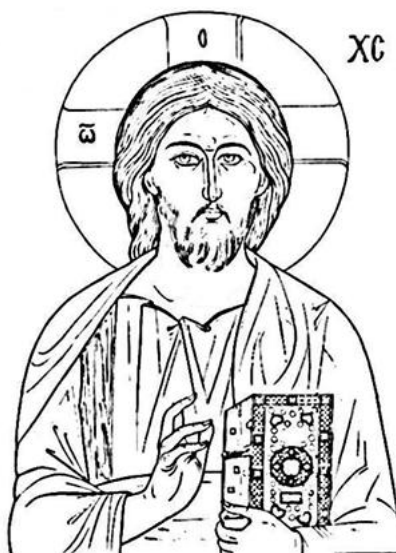
*Tvórdyja i bohoviščannyja
vérch Tvojich Hospodi,
prijál v naslaždenije blahích i pokój:
bolizni bo óňich i prijál jesí páče vsjákaho vseplódija,
jedine serdečnaja.*

smérť, apóstolov, jesí, svídyj, propovídateli, Tvojích

3. V poslednej úlohe si vymaľujte obrázok.

1. Táto úloha je zameraná na Vašu šikovnosť nájdite 10 rozdielov na týchto dvoch obrázkoch.

2. poukladaj písmenka, ktoré sa nám vysypali a pomieša a nájdeš tam sviatok...

U S P P R E
 É N S V
 I J E T J Á
 Y A
 J A
 B O H O
 R Ó D
 I C I

3. V poslednej úlohe si vymaľujte obrázok Uspénije Presvjatýja Bohoródici.

Гласъ Г (3. hlas)

Тропáрь: Да веселáтся нѣнаа, да радѣются
земнáа: ꙗко сотвори держа́ву мýшцею сво́ю
гдѣ, попрá смѣртѣю смѣртъ, пѣрвенецъ мѣртвыхъ
бýсть, изъ чрѣва áдова избáви насъ, и подаде
мíрови кѣлiю млáть.

*Da veselátsja nebesnaja, da rádujutsja zemnája:
jáko sotvorí deržávu mýšceju svojéju Hospod', poprá
smértiju smérť, pėrvenec mértvych býst', iz čréva ádova
izbávi nás, i podadé mírovi vėliju mlóšť.*

*Nech sa teší, čo je na nebi, nech raduje sa, čo je na zemi,
lebo ramenom svojím državu svoju založil Hospodin;
smrťou smrť pošliapal, Prvorodeným z mŕtvych sa stal,
oslobodil nás z útrov podsvetia a svetú veľkú milosť
daroval.*

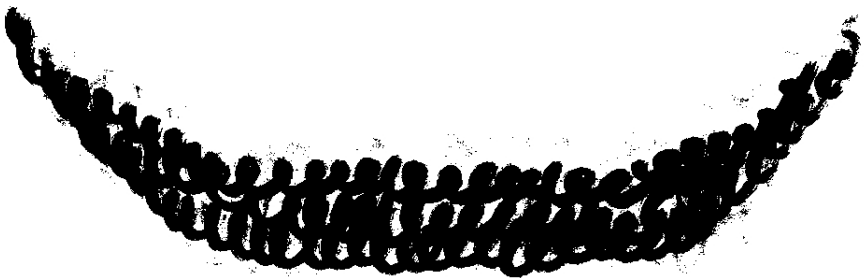

КОНДА́КЪ: ВОСКРѢ́ЛЪ Ѣ́СН ДНѢСЬ НЪЗЪ ГРО́БА ШѢ́ДРЕ, И
НА́СЪ ВОЗВѢ́ЛЪ Ѣ́СН Ѡ́ ВРА́ТЪ СМѢ́РТНЫХЪ: ДНѢСЬ
А́ДАМЪ ЛИ́КѸЕТЪ, И РА́ДѸЕТСѦ Ё́ВА, ВЪДѸПѢ́ ЖЕ И
ПРѢ́РО́ЦЫ СЪ ПАТРІ́А́РХИ ВОСПѢ́ВАЮТЪ НЕПРЕСѢ́ТАННУ
БѢ́ЖЕСТВЕННУЮ ДЕРЖА́ВѸ ВЛА́СТИ ТВОЕ́А.

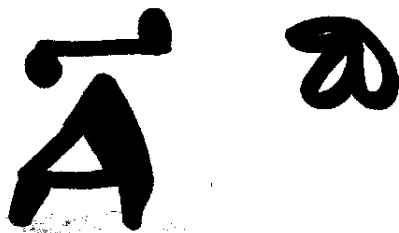

*Voskrésl jesí dnés iz hróba Ščédre, i nás vozvél jesí ot
vrát smértných: dnés Adám likújet, i rádujetsja Éva,
vkúpi že i prorócy s patriáarchi vospivájut neprestánno
božéstvennuju deržávu vlásti Tvojejá.*

*Z hrobu dnes, Lútostivý, vstal si a odviedol nás
od smrtných brán. Dnes plesá Adam a Eva sa raduje.
Proroci spolu s patriarchami neprestajne ospevujú
božskú vládu Tvojej moci.*

Γλάς ᾶ (4. hlas)

Τροπάρι: Εὐετλήνιο βοικρήνιον πρόποικτον ὡ ἄγγελα
οὐεβδέκων γάνη οὐήνцы, ἡ πράδ'εδнее ὡεδ'εδένιε
ὡεβέργων, ἀπλωμζ χεάλαψαλα γλαγόλαχ:
ἡεπροεέρजेला εμεртъ, βοικρесе χρ'тoсз бгъ, д'арδ'ан
м'ірови кеію м'л'тъ.

*Svítluju voskresénija própovid' ot ánhela uvídivša
Hospódni učenícy, i práďidneje osuždénije otvérhša,
apóstolom chváláščasja hlahólachu: isprovéržesja smért',
voskrése Christós Bóh, dárujaj mírovi véliju mílosť.*

*Od anjela svetlú zvesť vzkriesenia zvedeli učeníčky
Pánove a prarodičovské odsúdenie odvrhnúc, apoštolom
sa pochválili hovoriac: zvrhnutá bola smrť, vstal
z mŕtvych Christos Boh, veľkú milosť svetu darujúc.*

Конда́къ: Спѣхъ ѿ избáвитель мо́й, ѿ грóба
ѣ́къ бѣ́хъ воскрѣ́хъ ѿ ѿ́зъ земно́родныхъ, ѿ вратá
áдова сокру́шнъ, ѿ ѣ́къ влѣ́хъ воскрѣ́хъ триднѣ́хъ.

*Spás i Izbáviteľ môj, iz hróba jáko Bóh voskresí ot úz
zemnoródnýja, i vratá ádova sokruší, i jáko Vladýka
voskrése tridnéven.*

*Spasiteľ môj i Osloboditeľ zemnorodých v hroboch
zviazaných vzkriesil ako Boh, polámal brány pekelné
a ako Vládca vstal z mŕtvych v tretí deň.*

Milí čitatelia, dnes vám prinášame rozhovor s o. Petrom Dobríkom, ktorý je duchovným správcom pravoslávnych cirkevných obcí Uličské Krivé a Ruský Potok.

Otázka: Otče, akým spôsobom ste sa dostali na PBF?

Odpoveď: Môj príchod na PBF sa udial krátko po mojom prijatí pravoslávnej viery v roku 2007, čiže do Cirkvi i na našu fakultu som prichádzal už s úmyslom stať sa pravoslávnym duchovným. Vždy ma veľmi zaujímali dejiny, literatúra,

filozofia i teológia, no bol to záujem viac teoretický, keďže som neprejavoval prílišný záujem o praktický kresťanský život a navyše som sa nachádzal mimo spoločenstva Pravoslávnej Cirkvi. Aj keď občas prichádzali myšlienky na kňazskú službu, boli to len epizódne záležitosti, chvíľkové a plné nerozhodnosti.

K pevnému rozhodnutiu ma postupne priviedlo jednak štúdium histórie na vysokej škole, spoznávanie východného obradu a kresťanstva, a v mnohom najmä kontakt s pravoslávnym duchovným vo Zvolene a Banskej Bystrici o. Marekom Ignáciom, o čom som už podrobnejšie písal v Odkaze Cyri-la a Metoda v r. 2007.

Otázka: Aké boli Vaše študentské roky?

Odpoveď: Na študentské roky, hoci nie sú tak dávnou minulosťou, spomínam rád, obzvlášť teraz, keď popri kňazských i rodinných povinnostiach je toho času na štúdium podstatne menej ako kedysi. Teológia ako taká ma bavila, aj keď vždy sa našiel nejaký ten predmet, ktorý bol menej záživný, či menej zaujímavý a išlo

to ťažšie, ale s Božou pomocou sa to všetko zvládlo. Samozrejme, že okrem štúdia to bolo aj obdobie hľadania samého seba, či prekonávania kríz, ktoré z času na čas prídu na každého. Bolo to aj o získavaní vzťahu k Bohu a Jeho chrámu, kam kresťan chodí slobodne, lebo chce, a nie pretože mu to niekto prikazuje.

Otázka: Aký bol Váš najpozitívnejší, alebo lepšie povedané najúsmevnejší zážitok počas štúdia na PBF?

Odpoveď: Za obdobie niekoľkých rokov človek zažije mnoho pozitívneho i úsmevného, je ťažké vybrať to naj-, no jedna z vecí, za ktorú som určite veľmi vďačný, a z ktorej čerpám po dnes je možnosť stráviť čas štúdia v zahraničí, konkrétne v gréckom Solúne, pretože mi táto osobná skúsenosť veľa dala. Rozšíril som si obzory, zažil a videl kúsok z pravoslávneho sveta, spoznal nových a zaujímavých ľudí, no a popri tom som mal možnosť aj zdokonaľiť sa v gréčtine.

Otázka: Po tom ako ste došťudovali na fakulte, ktorá bola Vaša prvá farnosť a ako ste sa tam cítili?

Odpoveď: Po skončení štúdia som absolvoval viac ako ročnú liturgickú prax v chráme sv. Alexandra Nevského v Prešove ako diakon, neskôr ako kňaz. 2. decembra 2012 som bol vladykom Rastislavom ustanovený za duchovného správ-

cu cirkevných obcí Uličské Krivé a Ruský Potok, kde pôsobím až do teraz.

Hoci jestvoval predpoklad, že budem pôsobiť niekde na strednom, či západnom Slovensku, rozhodnutie biskupa som prijal s odvahou, odhodlaním a nádejou na Božiu pomoc, pretože ako rodený stredoslovák mám nevýhodu, keďže nepoznám rusínsky jazyk, ani mentalitu. Zobral som to však ako výzvu, pretože samo kresťanstvo je jednotiacim prvkom, ktorý prekonáva všetky rozdiely a prekážky. Ďalšou výzvou pre mňa, ako mestského človeka, je neustále prispôsobovanie sa podmienkam života na dedine.

Napriek týmto „hendikepom“ sa v Uličskej doline cítim dobre a spokojný, vedomý si toho, že toto miesto pre mňa vybral Hospodin Boh. Ľudia sú tú jednoduchí, dobrosrdeční, úprimní a otvorení, prijali ma vrelo, s otvorenou náručou a ja sa im to snažím a budem snažiť aj naďalej patrične oplácať mojou starostlivosťou o nich a ich potreby.

Otázka: Čím by mal osloviť kňaz mladého človeka, aby sa mladý človek živo zapájal do cirkevného života?

Odpoveď: To je zaujímavá otázka. Čo sa týka konkrétneho spôsobu, tak na to odpoveď nemám, ale všeobecná odpoveď by mohla znieť – vlastným príkladom. Určite, veď

bez toho to nejde. Ukázať im, že sa to dá, že je to potrebné a aj to stojí za to, žiť s Bohom, posväcovať svoj vlastný život. A navyše, že to nie je žiadna hrôza, ani nuda, ani zabíjanie času. Pre mňa samého kedysi Boh a chrám „postačovali“ tak na nedeľu a veľký sviatok, aj to z akejsi povinnosti, čiže o nejakom hlbšom zapájaní sa do života farnosti nemohlo byť ani reči. Možno takto zmýšľa väčšina mladých, ktorí aj keď formálne sú kresťanmi, žijú svetským životom, v lepšom prípade si splnia akúsi svoju povinnosť tým, že 1-2x v roku prídu do chrámu, ale ináč chcú mať od Boha a Cirkvi pokoj, postačujú im na chvíľku, aby mali odškrtnutú splnenú úlohu – veď Bože, mám to u teba, keď by dačo, alebo si naňho spomenú až vo chvíli, keď je im ťažko.

Na stranu druhú, možno sú pre mladých Boh a Cirkev strašiakom, ktorý kladie na ich plecia prehnané požiadavky a nároky, čoho sa boja. Majú skreslené vnímanie Cirkvi. Radšej sa neangažovať, lebo hneď skončíš ako mních, alebo kňaz. Ale to nie je v móde, to nie je in, kto po tom túži? Ako keby vo svete nemohli žiť zbožní kresťania! A pri tom to nechce tak veľa, trochu zbožnosti, trochu spravodlivosti, kúsok modlitby, kúsok námahy a pôstu... a toto by asi malo byť čitateľné zo života duchovného otca.

pripravil **Miroslav**

Milí čitatelia, dnes Vám pri-
nášame rozhovor s o. Miroslavom Pavlenkom, s duchovným, ktorý pôsobí v Detskom domove v Medzilaborciach.

Otázka: Otče, čo Vas viedlo k tomu, aby ste sli studovať na PBF?

Odpoveď: Ťažko povedať čo ma k tomu viedlo. Od malinka ma rodičia stále vodili do chrámu, a ja som mal k tomu dobrý vzťah. Neskôr som mal to šťastie, že na základnej škole nás náboženstvo učil otec Peter Cuper. Hodiny s otcom Petrom sa mi veľmi páčili a náboženstvo ma stále viac a viac priťahovalo. Chcel som ho trochu viac spoznať a štúdium na fakulte ma preto lákalo – išlo o hlbšie poznanie viery a pravdy.

Otázka: Nakoľko ste mladý duchovný, určite si spomínate na Vase študentske roky. Aké boli?

Odpoveď: Spomínam, asi by nebolo všetko v poriadku, keby som si na študentské roky nepamätal, nakoľko som štúdium na PBF ukončil ešte len tento rok. ☺ tak, ako to už býva študentské roky boli na jednej strane namáhavé ale zároveň krásne. Načerpá som mnohé poznatky v spoločnosti ďalších študentov, s ktorými som si vytvoril silné priateľstva. Počas 5ročného štúdia sme boli ako jedná veľká rodina, ktorá sa spoločným poznávaním Boha upevňovala a vytvárala krásne spomienky.

Otázka: Aký bol Váš najpozitívnejší, alebo lepšie povedané najúsmevnejší, zážitok počas štúdia na PBF?

Odpoveď: Zážitkov bolo nespočetné množstvo. Je veľmi ťažko nejaký zážitok vybrať. Množstvo zážitkov sa viaže k Pravoslávnomu kňazskému semináru, kde som býval počas môjho štúdia na PBF. Určite medzi najúsmevnejšie patria brepty počas čítania cirkevno-slovanských textov, kedy vznikali významovo úplne nové slová.

Otázka: Kde viedli Vase kroky po skončení studia?

Odpoveď: Po ukončení štúdia na fakulte a mojej následnej kňazskej vysviacke moje kroky viedli do Detského domova Sv. Nikolaja v Medzilaborciach.

Otázka: Ako sa Vam zvyka na Vasu cirkevnu obec?

Odpoveď: Ako si zvykám? Sláva Bohu dobre si zvykám. Napriek prvotnému strachu z niečoho úplne nového. Na fakulte sme boli pripravovaný na farnosť ako takú, tým myslím dedinu alebo mesto, ale ja som sa dostal do úplne iného prostredia a z toho som mal trochu strach, no s Božou pomocou to ide dobre.

Otázka: Aku radu by ste dali začínajúcim duchovným, ktorý su na svojej prvej cirkevnej obci?

Odpoveď: Ťažko mi je dávať nejakú radu začínajúcim duchovným, keďže som ešte sám začínajúcim duchovným a skúsenosti zatiaľ ešte len získavam. Jednu radu by som však mal, a to, aby mali hlavne trpezlivosť a pokoru.

pripísal Miroslav

1. septembra 2013 v pravoslávnom chráme Svätého Ducha v Medzilaborciach prijali svätú tajinu manželstva brat prezident nášho Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS Ivo Petrovaj a sestra Zuzana Repková.

Pri nedeľnejšej svätej liturgii spojenej so sobášom a za nádherného spevu mládežníckeho chóru svätého apoštola Andreja Pervozvannaho si vyprosovali blahoslovenie na spoločný život.

Nášmu Bratovi prezidentovi Ivovi a jeho manželke Zuzane želáme veľa Božích milostí a blahodate. Nech ich spoločný život každý deň sprevádza Presvätá Bohorodička a ochraňuje ich svojím omoforom.

Mnoho rokov príjemných Bohu, ľuďom na radosť a vám na spásu!

Prosíme všetkých mládežníkov o modlitby, aby im Boh daroval síl popri množstve svojích povinnosti sa i naďalej venovať pravoslávny mladým ľuďom.

*Vedenie Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku –
SYNDESMOS*

1. júna 2013 v pravoslávnom chráme Svätého Ducha v Medzilaborciach prijali svätú tajinu manželstva naši mládežníci Jaroslava Žolnová a Viliam Vašuta Spoločne prosíme Presvätú Bohorodičku, aby ich ochraňovala a viedla cestou ktorá vedie ku Christovi do jeho nekonečného Cárstva.

Nech im Hospodin blahosloví ich spoločný život v zdraví, spoločnom porozumení, láske a radosti na mnohaja i Blahaja lita!

Mládežníci z Medzilaboriec

1. septembra 2013 v seminárskom chráme svätého apoštola a evanjelistu Jána Bohoslova si od Hospoda Boha vyprosili blahoslovenie na spoločnú cestu životom Andrej Dupej a Lenky Novyzedlaková. Oba-ja naši mládežníci pomáhali a pomáhajú pri práci nášho Bratstva a aktívne sa zapájajú do života Cirkvi.

Novomanželom Dupejovým želáme veľa Božej blahodäte, lásky Božej, síl a trpezlivosti. Na mnohaja i blahaja lita.

Vedenie Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

*Svätí bezsrebrancy , liečitelia
a mučeníci Kosma a Damián
Deň pamiatky 1. (starý štýl)/14
(nový štýl) júl*

Svätý mučeníci, čudotvorci a bezsrebrancy Kosma a Damián boli bratia. Pochádzali z Ríma, povolaním to boli lekári. Prijali mučenícku smrť za panovania rímskeho cisára Karina (283 -284). Ich rodičia ich vychovávali v kresťanskej zbožnosti, viedli prísny a čistý

(cilomudrennyj) život. Stali sa hodnými od Boha prijať blahodarný dar liečenia chorôb. Svätí bratia svojím dobrým a nesebeckým správaním k ľuďom, spojeným s mimoriadnou láskou mnohých obracali k Christovi. Zvyčajne svätí vraveli ľuďom: „Nie svojou silou uzdravujeme choroby, ale silou Christa, Pravého Boha. Verte v Neho a budete zdraví.“ Za to, že svätí Kosma a Damián nebrali peniaze za liečbu chorých začali ich nazývať „bezmedznými lekármi.“

Z j a v n e (Efaktívne) s l u ž e n i e blížnemu , duchovný vplyv ľudí žijúcich okolo nich, ktoré mnohým privádzalo do Cirkvi pritiahlo na bratov pozornosť rímskych ú r a d o v . Za lekárm i poslali vojakov. Keď sa o tom dozvedeli kresťania prosili s v ä t ý c h Kosmu a

Damiána, aby sa na nejaký čas ukryli, kvôli tým, ktorí prichádzali k bratom po pomoc. Vojaci nenajdúc bratov zajali iných kresťanov čo žili v tej dedine. Vtedy Kosma a Damián vyšli z úkrytu a vydali sa do rúk rímskych vojakov a prosili ich, aby prepustili zajatcou, ktorých zajali namiesto nich.

V Ríme Kosmu a Damiána najprv zatvorili do väzenia a potom predviedli pre súd. Svätí bratia verejne pred imperátorom i sudcami vyznali svoju vieru v Christa Boha, ktorý prišiel na zem spasiť ľudstvo a vykúpiť hriechy sveta a kategoricky odmietli obetovať pohan-ským bohom. Hovorili: „Nič zlé sme nikomu neurobili, nemáme nič spoločného s mágiou a čarodejníctvom, ako nás obviňujete. Chroby liečime silou Hospodina a Spasiteľa nášho Isusa Christa a nebrieme nijakú odmenu za pomoc chorým, lebo Pán prikázal svojím učeníkom: „Zadarmo ste dostali, za darmo dávajte.“ (Mt 10, 8)

Avšak cisár trval na svojom. Na modlitbu svätých bratov naplnených blahodatnou Božou silou, Boh náhle dopustil na Karina ochorenie, aby na vlastnej koži spoznal Božiu všemohúcnosť. Toho, ktorý neodpúšťa rúhanie sa Svätému Duchu. Ľudia, ktorí videli tento zázrak volali: „Veľký je Boh kresťanou a niet druhého Boha okrem Neho!“ Mnohí, čo uverili prosili svätých lekárou, aby uzdravili cisára. Dokonca i sám cisár ich prosil o milosť a sľuboval, že sa obráti k pravému Bohu Christu Spasiteľovi. Svätí ho uzdravili. Po týchto uda-

lostiach boli svätí Kosma a Damián s poctami prepustení na slobodu. Znovu začali liečiť a uzdravovať rôzne choroby.

Čoho však nemohla dosiahnuť nenavistiť pohanov a krutých rímskych urádov, do konca dotiahla temná závišť. Jedna z najsilnejších vášni hriechnej ľudskej prirodzenosti. Starý lekár, učiteľ u ktorého sa kedysi Kosma a Damián učili lekárskemu umeniu začal svojím učeníkom závidieť ich slávu. Učiteľ si kedysi veľmi obľúbil svojich žiakov, no privedený do šialenstva touto zákernou a spaľujúcou vášňou, starý lekár zavolať svätých bratov akoby na zber vzácnych liečebných bylín. Zaviedol ich ďaleko do hôr. Zabil ich a telá hodil do rieky.

Mučenícky ukončili svoju zemskú púť nezištní lekári, svätý bratia Kosma a Damián. Celý svoj život zasvätili službe blížnym. Vyhli sa síce rímskemu meču a veleniu, ale boli zákerne zavraždený učiteľom.

Hospodin preslávil svojich služobníkov a i dnes po modlitbách svätých besrebrebníkov Kosmu a Damiána dostávajú od Boha uzdravenie, všetci, ktorí s vierou utiekajú k ich svätému pokorvu (orodovníctvu).

Tropár hl. 8

Svjátyji besrebrénicy i čudotvorcy Kósmo i Damiáne posittie némošči náša túne prijáste túne dadíte nám.

Podľa „Святые мученики, чудотворцы и бесребренники Косма и Дамиан“

z portálu pravoslavie.ru

preložil čtec Alexander Haluška

Svätý prorok Boží Ilija/Eliáš Deň pamiatky 20 júl (starý štýl)/ 2. august (nový štýl)

Svätý prorok Ilija je jeden z najväčších prorokov a prvý čistotu zachovávajúci (panic) Starej Zmluvy. Narodil sa Thesvii Galaadskej v Léviho rode, deväťsto rokov pred vtelením sa Boha Slova.

Svätiteľ Epifanij Kypersky podáva takú tradíciu o narodení proroka Iliju: „Keď sa narodil Ilijajeho otec Sovach uzrej vo videní, ako ho pozdravovali krásny muž, ako do plieok tak dieťa zavinuli do ohňa, a krmili ho ohnivým plameňom.“ Meno ktoré dieťa dostalo, Ilija (sila Hospodinova) určilo celý jeho život. Od malička zasvätil svoj život Jedinému Bohu. Usadil sa na púšti žil v prísnom pôste, myšlienkami na Boha a v modlitbe. Na prorockú službu bol prizvaný za panovania izraelského kráľa Achava. Ilija sa stal plamenným horlivcom za pravú vieru a zbožnosť.

V tom čase Izraelský národ odpadol od viery svojích otcov, zanechal Jediného Boha a klaňal sa pohanským idolom. uctievanie pohanských bohov zaviedol bezbožný kráľ Jerovoam. Obzvlášť podporovala idoloslužbu pohan-ka Jezavel, žena kráľa Achava. Klaňanie sa bohu Baalovi priviedlo Izrael k plnému mravnému rozkladu. Prorok Ilija vidiač to, že jeho národ hynie, verejne vystúpil a usvedčoval kráľa Achava v bezzbožnosti. Nútil ho kajať sa a obrátiť sa k Pravému Bohu. Ale kráľ ho nepočúval.

Vtedy mu prorok oznámil, že za trest tri roky nespadne na zem dážď, ba ani kvapka rosy, a sucho prestane iba po jeho modlitbe. A naozaj po modlitbe proroka sa nebo zatvorilo, začalo sucho a hlad po celej zemi. Národ trpel od neznesiteľnej horúčavy a hladu. Hospodin, keď videl strádanie ľudí bol pripravený kvôli svojmu milosrdenstvu zľutovať sa nad všetkými a poslať dážď, ale nechcel porušiť slovo proroka Iliju, ktorý si veľmi želel obrátiť srdcia Izraelcov k pokániu a navrátiť ich k pravému uctievaniu Boha.

Boh ochraňoval proroka Iliju pred Jezavel. V čase nešťastia ho poslal na skryté miesto pri potoku

Choraf. Dravým krkavcom prikázal Hospodin, aby prinášali jedlo prorokovi. Vzbudzoval u proroka súcit k trpiacemu národu. Keď potok Choraf uschol, Hospodin poslal proroka Iliju do Sarepty Sidonskej k biednej vdove. Vdova trpela spolu s deťmi a čakali už len kedy pomrú od hladu. Na prosbu proroka mu vdova pripravila krajec chleba z poslednej hrste múky a zvyšku oleja. Prorok sa pomodlil a od toho času sa múka a olej v dome zbožnej vdovy nemínalo počas celého roka.

Silou svojej modlitby veľký prorok urobil i druhý zázrak. Vzkriesil syna vdovy u ktorej žil. Keď prešli tri roky sucha milostivý Boh poslal proroka ku kráľovi Achavovi, aby sa skončila tato katastrofa.

Prorok Ilija navrhol, aby celý

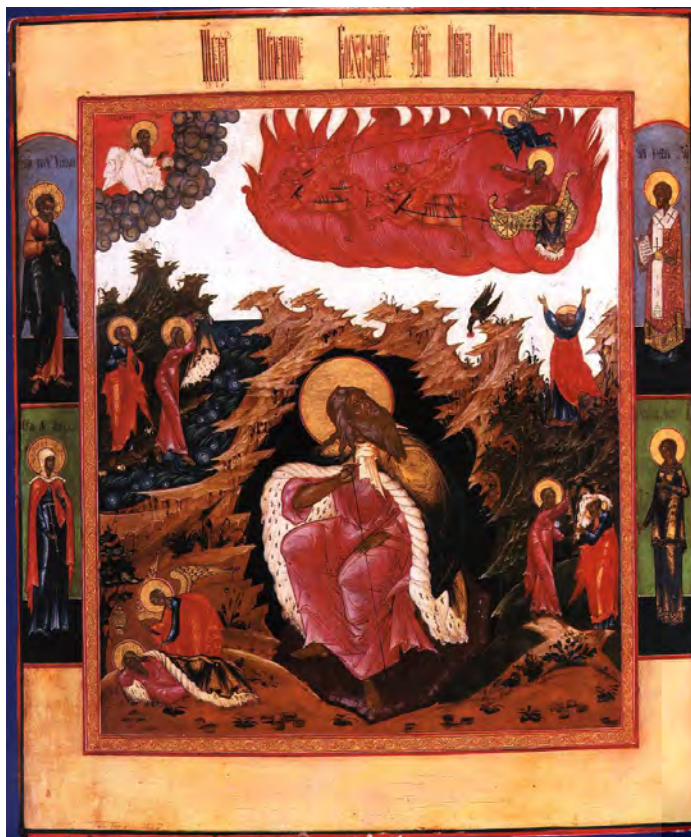
Izrael vyšiel na horu Karmel aj pohansky kňazi (žreci) Baala. Kď sa tak stalo, prorok navrhol aby postavili dva žertenyky. Jeden od žrecov Baala a druhý mal postaviť Ilija, na obeť Pravému Bohu. „Na ktorý žertvením spadne oheň z neba, ten Boh je pravý, toto bude znamením a všetci sa musia mu pokloniť. Tí však, ktorí ho neuznajú za Boha nech budú predaný na smäť.“ Povedal prorok Ilija.

Prvými pristúpili k obetovaniu Baalovi žreci. Vzývali idola od rána do večera, ale zbytočne nebo mlčalo. Podvečer postavil svoj žertveník

i prorok Ilija. Za základ vzal dvanásť kameňov podľa počtu kmeňov Izraela. Poukladal na ne polena a na nich položil pripravenú obeť. Prikázal, aby okolo žertvenika vykopali priekopu a obeť i dreva polievať vodou. Keď sa priekopa naplnila vodou, Ilija sa obrátil k Bohu s vrúcnou modlitbou a prosbou, aby Boh zoslal z neba oheň a priviedol tak k rozumu zblúdilych a zatvrdnutých izraelských ľudí a aby obrátil ich srdcia k Sebe. Na prorokovu modlitbu zišiel z neba oheň a spálil všetko, obeť, drevo, kamene a dokonca i voda sa vyparila. Národ

padol na zem a volal: „Naozaj Hospodin je Jediný Boh a niet druhého Boha okrem Neho!“ Prorok usmrtil všetkých baalových kňazov a modlil sa za dážď. Po jeho modlitbe sa nebo otvorilo a začal padať obyčajný dážď, ktorý napojil vyprahnutú zem.

Kráľ Achav si uvedomil svoje poblúdenie a oplakal svoje hriechy, no jeho žena Jezabel sa vyhrážala zabitím Božieho pro-

roka. Prorok Ilija utiekol do Júdskeho kráľovstva a trapiac sa tým, že nemohol vykoreniť pohanstvo (idolopoklonstvo) prosil u Boha smrť pre seba. Zjavil sa mu anjel Hospodinov, posilnil ho jedlom a prikázal vydať sa na ďalekú cestu.

Štirýdcať dní a noci putoval prorok Ilija a pridúc k hore Choreb usadil sa tam v jaskyni. Tu sa mu po hroznej búrke, zemetrasení i plameni zjavil Hospodin v „pokojnom vánku“ (3. Král. 19, 12) a vyjaviť prorokovi, že On si uchránil sedemtisíc verných služobníkov, ktorí sa nepoklonili Baalovi.

Hospodin prikázal prorokovi Ilijovi pomazať na prorockú službu Elizeja. Za svoje ohnivé horlenie za slávu Božiu bol prorok Ilija živým vzatý na nebo na ohnivom voze. Prorok Elizej sa stal svedkom tohto nanebovzatia na ohnivom voze a tiež dostal tiež spolu s milotju (plášťom) proroka Iliju dvakrát väčší dar proroctva, ako mal Ilija.

Podľa Cirkevnej tradície bude prorok Ilija predchodcom Strašného druhého píchodu Christa na zem a počas svojho hlásania prijme telesnú smrť.

Život svätého proroka Iliju je opísaný v Starozákonných knihách (3. Král.; 4. Král.; Sir.48, 1-15; 1

Makab. 2, 58). Pri premeníení Hospodina prorok Ilija sa zhováral so Spasiteľom na Hore Tábor (Mt. 17, 3; Mk. 9,4; Lk. 9, 30).

Od dňa kedy bol prorok Ilija vzatý na nebo úcta k nemu v Christovej Cirkvi nikdy neustávala.

Ikonopisná tradícia zobrazuje proroka Eliáša ako sa vznáša na voze s ohnivými kolesami. Voz je celý okružený ohňom a do voza sú zapriahnuté štyri okrídlené kone.

Podľa „Žitij svjatych“ uverejnených na portáli pravoslávie.ru

Preložil a spracoval čtec Alexander

Naše deti – naša budúcnosť (Bratislavská akcia pre najmenších)

Pravoslávna cirkevná obec v Bratislave, vysvätením chrámu sv. Rastislava v máji tohto roku, začala písať ďalšiu významnú kapitolu. Nielenže nám nové priestory umožnili sláviť Hospodina v prívetivejšom a našim tradíciám vyhovujúcejšom prostredí, ale zároveň nám poskytli možnosť využitia priľahlej trávnej plochy na spoločenské či športové stretnutia. Keďže naša farnosť je nacionálne skutočne rôznorodá, bohoslužby navštevujú Rusíni, Slováci, Rusi, Ukrajinci, Srbi, Gréci či Bulhari, o agapé je nepochybne záujem. Najlepším dôkazom bola naša prvotná akcia zameraná na najmenších...

V prvú augustovú nedeľu po svätej liturgii pozval otec Jozef Haverčák všetky deti a ich rodičov na krátke posedenie spojené s občerstvením. Zatiaľ čo sa rodičia navzájom spoznávali, ich ratolesti sa postupne predstavovali, za čo každé obdržalo odmenu vo forme maľovanky „Prvé kroky v chráme“. Niet divu, že všetky využili príležitosť a pustili sa do vymaľovávania tohto prekrásneho a predovšetkým poučného daru, ktorý nám veľkodušne poskytlo Bratstvo pravoslávnej mládeže z Prešova. V príjemnom tieni si navyše

všetci prítomní mohli pochutiť na prichystanom ovocí a nápojoch.

Naším primárnym zámerom je vhodnou formou deťom, od ktorých závisí budúcnosť našej farnosti, priblížiť Jedinú, Svätú, Všeobecnú, Apoštolskú, Pravoslávnu Cirkev. Za týmto účelom sú v pláne organizácia nedeľných škôl vedených otcom Jozefom ako aj návšteva blízkych farností bratislavského dekanátu. Preto prosíme záujemcov o náboženské vzdelávanie ich potomkov, aby sa hlásili priamo u otca Jozefa. Takisto pozývame všetkých mladých, ktorí v septembri zavítajú do hlavného mesta SR kvôli študijným povinnostiam, aby prišli do nášho chrámu a takto načerpali duchovných síl. Kontaktné údaje v oboch prípadoch nájdete na našom webovom sídle: www.pravoslavni.sk.

Na záver si dovoľujeme poďakovať Bratstvu pravoslávnej mládeže za ich dar, mládežníckam – Miške Hermanovej, sestram Kaliňákovým a súrodencom Haverčákovým za pomoc pri organizácii, pánom Michalovi Micenkovi a Milenovi Ivanovi za nezištnú finančnú podporu a samozrejme otcovi Jozefovi za zastrešenie celej akcie.

Christos posredi nas!

Jozef Badida

Opekačka v Gerlachove

Dňa 16.7. 2013 sa v PCO Gerlachov uskutočnila opekačka, ktorá sa začala molebnom v tunajšom pravoslávnom chráme, kde sa zhromaždili všetky pravoslávne deti z obce. Tí najmenší boli doprevádzaní svojími mamičkami.

Po blahoslovení d. o. Juraja Juru

mocní boli aj starší chlapci, ktorí pripravili oheň, na ktorom sa po hrách opekalo.

Zážitky obohatil svojim duchovným slovom prítomný d. o. Peter Savčák. Následne sa hral futbal a pripravovala živánska, ktorá doplnila prítomným silu a energiu. Tak sa všetci plní príjemných zážitkov

sa všetci pobrali na športové ihrisko kde sa deti rozdelili do skupín. Každý si tam prišiel na svoje. Deti predškolského veku si kreslili, maľovali a hrali loptové hry. Školáci rozdelení do dvoch družstiev súťažili v športových i vedomostných disciplínach, ktoré pripravili mládežnícky z tunajšej obce. Nápo-

a radosti z vydareného počasia rozišli domov.

Ďakujeme Hospodu Bohu za tento nezabudnuteľný deň. Sláva Isusu Christu!

Mládežníci z PCO Gerlachov

Spoznaj svoju históriu – 1150 rokov od príchodu sv. Cyrila a Metoda

Vsobotu 24. augusta 2013 sa v priestoroch Detského domova sv. Nikolaja v Medzilaborciach uskutočnilo duchovné stretnutie na tému ikonopisectvo a spoznávanie našej histórie vrámci projektu financovaného zo zdrojov EÚ, ktorý bol zorganizovaný na podnet mládežníka Patrika Palasiewicza. Stretnutie začalo molebenom v kaplnke sv. Nikolaja o 9:00 a následnou prezentáciou účastníkov.

Po úvodnom príhovore dostal slovo duchovný otec Miroslav Pavlenko, ktorý nám priblížil život sv. Cyrila a Metoda. Vďaka tomu sme mohli hlbšie nazrieť do obdobia Veľkej Moravy a lepšie pochopiť, koľko museli obetovať svätí bratia pre lásku k slovanskému národu. Zhodli sme sa na tom, že náš slovanský jazyk je výnimočný, blízky nášmu srdcu a okrem iného, v zahraničných pravoslávnych chrámoch je utešujúce a vzácne ho počúvať. Po tejto prednáške sme mali malé občerstvenie, po ktorom sa k nám

prihovoril mládežník Marek Cicu a porozprával nám niečo o ikonách. Hostom na tomto podujatí bol aj sám ikonopisec mládežník Miroslav Kosa, ktorý nám názorne predviedol písanie ikon - konkrétne sv. Cyrila a Metoda. Viedol s nami

zaujímavú besedu, na ktorej nám rozprával o svojom štúdiu ikonopisectva v Belehrade. Dozvedeli sme sa viac o technike písania ikon i o ich histórii. Vedeli ste, prečo sa hovorí, že sa ikony píšu? Je tomu tak preto, lebo sa na nich zobrazujú udalosti i osobnosti zo Svätého Písma. Kto chcel vedieť viac, pýtal sa a neodišiel bez odpovede. O tom, že písanie ikon

nie je vôbec jednoduché sa mohol presvedčiť každý a vyskúšať si to priamo s akrylovými farbami na plátne. Niektorí z nás stavili na tú jednoduchšiu formu a vyskúšali si písanie ikon na papieri s farbičkami. Každopádne sme pociťovali príjemnú atmosféru a bolo to pre nás všetkých obohacujúce. V mene všetkých účastníkov sa chcem poďakovať Bohu za požehnanie takéhoto stretnutia a organizátorom za ich úsilie a spríjemnenie sobotňajšieho dňa.

Mládežníčka Petra

Jedného dňa, krátko po stvorení sveta, usporiadali obyvatelia zeme spevácku súťaž. Čoskoro sa do nej prihlásil takmer všetci prítomní, od stehlíka po nosorožca.

Pod vedením múdrej sovy sa dohodli, že o najlepšom spevákovi sa rozhodne v tajnom a všeobecnom hlasovaní. Čiže hlasovať mali všetci účastníci, každý z nich bol členom poroty.

Tak sa aj stalo. Všetky zvieratá i človek vystúpili po jeden po druhom na javisko, aby sa na ňom predviedli svoj spev a publikum ich odmenilo väčším či menším potleskom. Potom každý napísal na lístoček svoju voľbu a poskladaný ho vložil do veľkej urny, na ktorú dohliadala sova.

Keď nadišla chvíľa počítania, vystúpila na javisko sova a sprevádzaná dvomi starými opicami otvorila urnu, aby mohli začať rátať hlasy. Jedna z opíc vytiahla prvý hlas a sova sprevádzaná emóciami prítomných zvolala: „Bratia, prvý hlas patrí nášmu priateľovi oslovi!“

Nastalo ticho, ktoré nerušil len ojedinelý potlesk.

„Druhý hlas: oslík!“

Všetci len ohromene pozerali.

„Tretí: oslík!“

Konkurenti začali prekvapene pozeráť jeden na druhého, potom si vymieňali obviňujúce pohľady a napokon, keďže aj ďalšie hlasy hovorili o voľbe oslíka, začali sa cítiť čoraz zahanbenejšie za to, ako volili. Každému bolo jasné, že niet horšie-

ho spevu ako príšerného oslíkovo hĺkanie. Napriek tomu ho jeden hlas za druhým označoval za najlepšieho speváka.

A tak sa stalo, že na konci hlasovania „slobodnou voľbou nestrannej poroty“ sa rozhodlo, že škriπάvé a neľubozvučné hĺkanie zvíťazilo. A oslíkov hlas bol vyhlásený za „najkrajší hlas tvorstva“.

Sova potom vysvetlila, čo sa vlastne stalo. Každý súťažiaci si bol istý, že vyhrá práve oh a preto dal svoj hlas účastníkovi, ktorý sa mu javil ako najslabší, ktorý ho nemohol v žiadnom prípade ohroziť.

Oslíka zvolili takmer jednohlasne. Nehlasovali zaňho len dvaja súťažiaci: oslík, ktorý vedel, že nemá čo stratiť a s úprimným srdcom dal svoj škovránkovi a človek, ktorý pravdaže volil seba samého.

*„Ja naničhodník, ničomník,
kto chodí s falošnými ústami;
kto žmurká okom, kto sa nohou dorozumieva,
kto naznačuje prstami,
kto v srdci svojom prechováva prevrátenosti,
kto zmýšľa zlo v každý čas, kto zvady rozsieva.*

*Preto naň príde náhle záhuba,
zaraz bude zgniavený a pomoci mu nebude.“ (Príslovia 6, 12 - 15)*

Z knihy Bruna Ferrera: A kvety jednoducho kvitnú (Male príbehy pre potešenie duše).

V krásny letný večer sedela pri táborovom ohni skupinka chlapcov a dievčat. Spievali a rozprávali si zaujímavé príhody, keď sa zrazu ktosi opýtal: „Aké je tajomstvo života?“

„Existuje studňa, ktorá pozná odpoveď,“ povedal starec, čo strážil tábor.

Studňa bola ďaleko, ale večerný vánok bol príjemný, takže sa mladí rozhodli ísť k nej.

Keď tam prišli, nadočkavo sa pýtali: „Existuje tajomstvo života?“

Z hĺbkы studne zaznela odpoveď: „Choďte sa námestia, tam nájdete, čo hľadáte.“

Plná nádeje poslúchli, ale na určenom mieste našli len tri obchody: v jednom obchode sa predávali kovové vlákna, v druhom zvláštne tvary dreva a v treťom kúsky kovu. Nič z toho však neodhaľovalo tajomstvo života.

Mladí boli sklamaní. Vrátili sa k studni, aby im to vysvetlila.

Studňa prehovorila: „Pochopíte neskôr.“

Začali namietat, ale zo studne sa znela už len ozvena ich námietok.

Presvedčení, že ich oklamali, vybrali sa späť do tábora.

Cestou sa k nim pridala mladík s pokojným výrazom. Mal na sebe otrhané džínsy a neforemný batoh. Na malej čistinke zastali, aby si oddýchlí. Pri svite mesiaca založili oheň

Neznámy mladík vytiahol z batoha gitaru, typický hudobný

nástroj východu a začal hrať. Tá hudba bola nádherná, oduševnená, príjemná a strhávajúca.

Všetci sa očarení obrátili na neznámeho hudobníka, zbadali nástroj, na ktorom obratne hrali jeho ruky a radostne vykriekli, lebo pochopili.

Citaru tvorili kovové vlákna, kúsky kovu a drevo, ktoré videli v troch obchodoch na námestí a ktoré považovali za bezvýznamné.

Život je cesta. Treba ním kráčať krok za krokom. Každý krok predstavuje nejakého človeka, udalosť, stretnutie, sklamanie, nádej, radosť. Je dôležité vedieť, že všetko má cenu, ak sa rozhodnete, že si uvedomíte.

Pretože ak je každý krok zázračný, ak je každý krok očarujúci, bude taký aj život. Potom nebudete patriť k ľuďom, ktorí prídu k okamihu smrti bez toho, aby vôbec žili. Nič si nenechajte ujsť. Nepozeraajte sa druhým ponad plecia. Pozeraajte sa im do očí. Nehovorte „k“ svojim deťom. Vezmite si do dlaní ich tváre a hovorte „s“ nimi. Neobjímajte len telo, objímajte človeka. A urobte to teraz, pocity, podnety, túžby, dojmy, nápady, stretnutia – nič nezahodte. Raz zistíte, ako boli dôležité a nenahraditeľné.

Z knihy Bruna Ferrera: Nebo v našom dome (Malé príbehy pre potešenie duše).

pripravila Radka Baková

Svätý Alexander z Nemecka, bojovník proti nacizmu

Svatý novomučedník Alexandr Schmorell

(památka dle církevního kalendáře 30. června / dle světského to je 13. července)

Alexandr Schmorell se narodil roku 1917 ve městě Orenburg (Оренбург - město v evropské části Ruska), v rodině lékaře. Jeho otec Hugo Schmorell, byl němec, jehož předkové přijeli do Ruska v polovině 19. století z východního Pruska, v Rusku se narodil a vyrostl, matka Alexandra Schmorella se jmenovala Natálie (za svobodna Natálie Petrovna Veděnskaja), byla ruskou a dcerou pravoslavného kněze. Alexandr Schmorell byl pokřtěný v pravoslavné církvi, jeho matka zemřela na tyfus, když mu byly dva roky, během občanské války v Rusku. Jeho otec během občanské války potom odešel s rodinou do Mnichova, kde žili jeho příbuzní.

Na památku své matky, byl vychováván v pravoslavném duchu.

Když zakončil gymnázium, namísto toho, aby přijal povinnost sloužit v nacistické armádě, raději si vybral náhradní službu v pracovním táboře. I přesto však

byl roku 1937 odveden na půl roku do armády, do jízdního dělostřeleckého praporu, kde odmítl přísahu věrnosti Adolfu Hitleru. Díky velkodušnosti jeho tehdejšího velitele, to bylo utajeno, před vedením armády. V budoucnu však kvůli své rodině, Alexandr nakonec svou věrnost vůdci přísahal. V roce 1938 pobýval, jako voják v Rakousku, na jaře roku 1939 byl z armády propuštěn.

Když se vrátil do Mnichova, začal studovat na lékařské fakultě Mnichovské univerzity, ale už ve druhém ročníku fakulty, byl opět povolán do armády. Se sborem lékařského oddílu byl ve Francii, po několika měsících, se mu podařilo získat propuštění z armády, za účelem prodloužení lékařského studia. Byl aktivním věřícím Mnichovské

pravoslavné církevní obce.

Alexandr Schmorell, r. 1940

Okolo roku 1942, spolu s dalšími přáteli založili antifašistickou organizaci Bílá růže (Bílá růže - die Weiße Rose - byla nenásilná protinacistická skupina složená převážně z členů akademické obce Mnichovské university, v letech

1942 a 1943 v Mnichově rozšiřovala letáky a antifašistická hesla. Odpor Bílé růže proti Hitlerovu režimu byl motivován morálně a křesťansky; šest letáků, které se jí podařilo rozšířit, poukazovalo na zločiny nacistů proti Židům a okupovaným národům, ukazovalo spoluvinu

Němců na těchto činech a vybízelo občany k odporu proti zločinné vládě) a podílel se aktivní účastí na odbojové hnutí v Německu.

Svatý Alexandr jako voják wehrmachtu

V červnu 1942, byl opět odvelen, a to na Východní frontu, do 2. studentského oddílu. Na Východní frontě poté sloužil v lékařském oddílu 252. divize v oblasti města Gžatsk (dnes město Gagarin). Po návratu z fronty do Německa, pokračoval publikovat a rozšiřovat po městech jižního a středního Německa a také po městech v Rakousku, antifašistické letáky. Takto činil se svým kamarádem Hansem Schollem, se kterým spolu vstoupili do kontaktu s profesorem

Kurtem Huberem, který byl tajným antifašistou. Takto rozšířili například Provolání k Německému národu! - Aufruf an alle Deutschen!, šířené po rakouských městech, spolu s Willi Grafem dalším účastníkem odboje, psal po zdech domů měst hesla: Pryč s Hitlerem!

- Nieder mit Hitler!, nebo Svoboda!
- Freiheit!

V letech 1942 a 1943, napsal několik svolání k národu Německa, v lednu 1943 však byl na pohřbu svého přítele zatčen. V dubnu téhož roku, byl odsouzen k smrti Říšskou soudní komorou, během druhého soudního procesu proti organizaci Bílá Růže.

Ve svých dopisech domů se snažil uklidnit svojí rodinu, snažil se, aby věděli, že je smířen se svým osudem a, že se nebojí smrti. Spo-

lu s ním bylo vězněno a následně i popraveno šest hlavních členů Bílé Růže, Sophie Schollová, její bratr Hans Scholl a Christoph Probst, profesor Kurt Huber a Willi Graf.

13. června 1943, ve věku 25 let byl popraven gilotinou, spolu s Kurtem Huberem, v Mnichovské věznici Stadelheim. Alexandr Schmorell byl pochován podle pravoslavného obřadu na hřbitově Am Perlacher Forst - Friedhof am Perlacher Forst, v Mnichově.

Roku 2007, Berlínsko – Německá eparchie Ruské Pravoslavné Církve v zahraničí, přijala rozhodnutí připočíst do zástupu svatých, aktivistu antifašistické studentské organizace Bílá Růže, Alexandra Schmorella, popraveného 13. června 1943, v Mnichovské věznici Stadelheim, za antifašistickou činnost a vyznávání pravoslavné víry. Závěrečný akt kanonizace byl učiněn 4. a 5. února roku 2012.

Tropar, hlas 4. :

Dnes světle zasvitlo město naše, majíce v sobě tvé svaté ostatky, svatý mučedníku Alexandře, proto pros Krista Boha, aby nás zbavil ode všech nebezpečností, scházejíc se, s láskou, památku tvoji světle oslavme, napodobující mužnost tvoji, protivíc se bezbožné moci a nepřátelům.

Poslední dopis rodině Mnichov
13. července 1943

...a tak, mi není souzeno jinak, než dnes z vůle Boží, je mi třeba, abych završil svůj pozemský život, abych tak vstoupil v jiný, který nikdy nekončí a ve kterém se znovu opět potkáme.

Toto setkání, ať je vám proto útěchou a vaší nadějí.

Pro vás je tato rána, daleko horší, než pro mne, protože já přecházím do jiného života, v poznání toho, že jsem sloužil svému hlubokému přesvědčení a pravdě.

Proto vše, co mne potká, přijímám s klidným svědomím.

Pamatujte na miliony mladých lidí, kteří zanechali svůj život daleko na bitevním poli, i já sdílím jejich osud. Předajte co nejsrdечnější pozdravy našim drahým známým!

Hlavně Nataše, Eriku, tetičce chůvě, tetě Tone, Marii, Alenušce a Andrejovi.

Nemnoho času, a já už budu v lepším životě, u své matky, kde na vás nezapomenu, kde budu za vás prosit Boha, aby vás utěšil a dal vám mír a pokoj. Budu na vás čekat!

Jedno především, vám vkládám na srdce: Nezapomínejte na Boha!!!

připravil čtec Martin Létal

Musíme pomoci mladým následovat jejich povolání

Každý člověk je k něčemu povolán. Dobrotivý Bůh stvořil člověka svobodným. Bůh je šlechetný: respektuje svobodu člověka a nechává jít svobodně každého po cestě, která mu je vlastní. Bůh všechny nestaví do jedné řady podle zákonů kasárenské disciplíny.

Proto ať mladí zůstávají svobodnými v duchovním prostoru svobody Boží. Pokud budou srovnávat sebe s tím, jaký život si vybral ten či ta, nebude jim to k užítku. Ve výběru životní cesty nesmí být člověk pod žádným vlivem.

Rodiče, duchovníci, pedagogové musí mladému člověku pomoci vybrat si tu cestu, se kterou si bude vědět rady, ke které je povolán, aniž by na něj činili nátlak a šlapali mu po krku. Výběr životní cesty musí být pouze na samotných mladých. My všichni ostatní můžeme pouze vyjádřit svůj názor. Máme právo jen na to, abychom pomohli duším mladých (samostatně) najít svou cestu.

Někdy když se bavím s mladými, kteří mají problém vybrat si životní cestu, vidím, na kterou stranu se naklání váhy, ale neříkám jim to, abych neovlivnil jejich vlastní výběr. Snažím se udělat jen jedno, pomoci jim, nakolik je to možné, najít správnou cestu a vnitřní pokoj. Z toho, co jim je vlastní, se snažím vyloučit vše škodlivé a ponechat dobré, svaté, aby už v tomto životě žili

radostně, s Bohem, a v životě věčném se radovali ještě víc. Říkám vám upřímně, ať už by si vybral jakýkoliv život ten nebo onen chlapec, kterého znám, budu vždy rád. Budu se stejně starat o spásu jeho duše, jen aby byl s Kristem, žil v Církvi. Budu se cítit jako jeho bratr, protože takový člověk je dítětem naší Matky Církve.

Samozřejmě mám obzvlášť radost z těch mladých, kteří vstupují na cestu mnišství. Vždyť vpravdě je moudrý člověk, který následuje tento andělský život, neboť se nedává ulovit ďábelskou udicí, kde je na háčku jako návnada napíchnut svět. Ovšem nelze všechny měřit stejným metrem. Vždyť i Kristus nedal všem přikázání o mnišství, protože nechtěl všechny lidi nutit nést těžkou nůši, nehledě na to, že mnišství je cesta k dokonalosti. Proto když se mladík v Evangeliu zeptal Krista, jak má dojít spásy¹, Kristus mu odpověděl: „Ostříhej přikázání.“² Když mladík Kristu řekl, že přikázání dodržuje a zeptal se: „čehož se mi ještě nedostává?“³, Kristus odpověděl: „Jednoho se ti nedostává;⁴ chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, prodej co máš (...) a pojď, následuj Mne.“⁵ Tedy Kristus hovořil člověku o dokonalosti vidě jeho zbožnost, ale nevlácel

1 Viz Mt. 19, 16; Mk. 10, 17 a Lk. 18, 18

2 Mt. 19, 17. Viz také Mk. 10, 19 a Lk. 18, 20.

3 Mt. 19, 20

4 Mk. 10, 21

5 Mt. 19, 21 a Lk. 18, 22

lidi k dokonalosti lasem. Mnišství Kristus také neučil, protože by tím zapaloval srdce lidí a je možné, že by mnozí nerozvážně spěchali, aby se stali mnichy a to by vedlo ke zlu. Kristus pouze zažehl jiskru dokonalého žití a až přišel správný čas, objevilo se mnišství.

Tak i my nemáme právo znásilňovat druhé lidi. Máme právo nutit pouze sebe, ale i to musíme činit s rozvahou. Až do teď jsem žádnému chlapci jednoznačně neřekl, aby se oženil nebo šel do monastýru. Pokud se mě někdo ptá, jakou cestu si zvolit, odpovídám: „Postupuj tak, jak to cítíš, jen abys byl s Kristem“. Ale pokud mi mladík odpoví, že se necítí ve světě dobře, tak mu vyprávím o mnišství, abych pomohl člověku najít svou cestu.

Převzato z knihy Slova, díl čtvrtý, Rodinný život, sestavené na základě poučení starce Paisije Svatohorce.

Citace převzaty z Nového zákona Pána našeho Ježíše Krista. Petrohrad 1892

připravil Martin Létal

Keď si národ podmaňuje národ

Ako si vysvetľujú príčinu svojích úspechov víťazi, ak po boji zaberú ohromnú korisť a obsadia cudzie územie? Najjednoduchšie je povedať si: „Sme silnejší, výbojnejší, zohratejší.“ Toto je však nebezpečná cesta.

Nebezpečná preto, lebo pravý Boh nie je iba Bohom vyhradeného srdca (jednotlivca), ale i Bohom celosvetovej histórie. To On riadi skutky faraóna a riadi aj zbrane Kyra Perzského. Ak sa pozemský kráľi pýšia, on ich trestá, tak ako to bolo ukázané na pyšnom Nabuchodonozorovi, ktorý skončil celé tri roky v odlúčení od ľudí a za pokrm mu bola smola.

Keď židia získavali zasnúbenú zem, Mojžiš ich varoval: Hľa: „Nie pre svoju spravodlivosť a úprimné srdce prichádzaš zbrať ich krajinu, ale pre bezbožnosť týchto národov vyháňa ich Hospodin, tvoj Boh, spreď teba, aby splnil slovo, ktoré prisahou dal tvojim otcom Abrahámovi, Izákovi a Jákobovi.“ (Deut. 9,5)

To znamená: Ty nie si ešte svätý, máš mnoho hriechov a mravných nemocí, No národy ktoré vyháňaš sú horšie, ako ty. Sú hriešni a zvrátení, preto zvíťazíš. Ostatne nie sám od seba, ale mojou mocou. Nepýš sa.

Zlegitimovať víťazstvo presilou morálky. Čo môže byť prirodzenejšie? „Naša vec je spravodlivá, nepriateľ bude premožený, víťazstvo bude na našej strane!“ Vytrhnúc tento text od konkrétnej osoby, ktorá to zvolala a bez konkrétneho umiestnenia v čase kedy boli vyrieknuté slová javí sa tento text pole biblickým a vychádza ďaleko za rámec konkrétnej historickej epochy.

Vzájomné vzťahy medzi národom víťazov a porazených sa nekončia iba pri základných otázkach. Možno vyhrať vojnu, okupovať veľké teritórium, ale aj napriek tomu je možné prijať od porazených spôsob života, kultúru a súčasne (a takýmto spôsobom) nahnevať Toho, kto daroval toto víťazstvo. Je mnoho takých „víťazov“, ktorí sa neskôr sami pokorili pod porazených a stali sa ich učeníkmi.

Preto je vyrieknuté aj varovanie: „Keď Hospodin, tvoj Boh, vykynozí spreď teba národy, ktoré si ideš podmaniť, keď si ich podmaníš a budeš bývať v ich krajine, po ich vyhubení spreď teba chráň sa uviaznuť v osídle a nasledovať ich; nedopytuj sa na ich bohov hovoriac: Ako tieto národy slúžili týmto bohom, tak budem konať i ja!“ (Deut. 12,29-30) To znamená, že obyčaje porazeného národa sa môžu stať najprv sieťou a potom prekliatím pre víťazný národ.

Ale ako sa to čo
sme vyššie
p o v e d a -
li vzťahuje
k dnešnej
dobe? Veď je to
jednoducho
iba teória.

Pozrite
aké myšlienky
mi prišli na um a čím
sa chcem podeliť.

Moslimovia zaplňajú Európu.
Dokonca i slepí to musia vedieť,
síce to nevidia očami ale počujú na
vlastné uši.

Moslimské etnické myslenie sa
nezhoduje a európskym étosom ()
S kresťanstvom sa vo mnohom pre-
lína, ale s novoeurópskym si odpo-
ruje. JE potrebné sa modliť Bohu.
Blížnym je treba pomáhať. O hroby
predkov sa treba starať. Pre očiste-
nie umu i tela je potrebné pôstiť sa.
Všetko toto moslimovia veľmi do-
bre chápú. No pre európanov sa čím
ďalej, tým viac stávajú tieto slová
nepochopiteľnými.

Európa sa stala hriešnou mat-
kou všetkých súčasných, zvrá-
tených mravných novôt. Je napríklad
kolískou kde sa uzákoňujú zvrá-
tenosti, ktoré ničia rodinu. Európa
je i za potraty, i za eutanáziu, i za
homosexualitu, i za to, že hlásenie
sa k religióznej identite je hodné
hanby a je i za vytesnenie otázok
viery na perifériu. Európa je všade

„ZA“ kde svedomie vraví „Toto je
hriech!“

Musím sa opraviť. Nie celá
Európa. Je mnohotvará, aj v
nej je mnoho „zbytkov svätos-
ti“, tak isto ako aj „ostat-
kov krásy“ i „zbytkou
múdrosti.“ Ale
európskym myš-
lienkový a ideo-
vý main-

stre-
a m

(h l a v n ý

prúd) pretrvá-

vajúci už
niekoľko storočí je nielenže ateistic-
ký, ale aktívne bezbožný.

V tomto pozadí čím ďalej počet-
nejšie moslimské obyvateľstvo Sta-
rého Sveta vyzerá morálnejšie. Mos-
limovia majú bližšie ku klasickému
modeli mravnosti, pri ktorej sa berú
do úvahy rady starších a majú ich v
úcte. Deti rodia a nevyškrabujú ich
z útrov matiek. Zvrátenosť nazý-
vajú zvrátenosťou a žiadnymi iný-
mi slovami. Muž je hlava a žena je
pokorená pod ním. Deti sú posluš-
né rodičom. Je niečo jednoduchšie?
Ale Európa sa naučila smiať sa nad
týmito slovami, ako keby to bol
stredoveký sen. A pritom je toto
základná súčasťou klasickej morál-

ky monoteistického národa. Takýto ľudia majú pred sebou budúcnosť.

I hľa výsledok. Tak ako židia, keď obsadili Palestínu počuli od Boha, že obyvateľov Kanaánu zahubila ich hriešnosť, tak aj narastajúca moslimská komunita v Európe sa môže považovať za dedičov európskeho bohatstva, pretože mravne prevyšuje Európanov. To znamená „Ak vaši muži spia s mužmi a dokonca to nepovažujú za hriech, (vrať obyvatel Magriba) prídem k vám a časom vás vyženiem von z vášho domu, usadím sa v ňom a Boh bude na mojej strane.“ Tu máte doslovné vyjadrenie chorobnej situácie, rozvíjajúcej sa priamo pred našimi očami.

Do Európy ťaha ľudí komfort.

JE tam teplo, jedla nadostač, pohodlne, pekne a pokojne. Medzi iným, bolo pokojne. Už iba „bolo.“ Pred našimi očami sa rozvíja dokonale biblická schéma.

Noví ľudia, ako kedysi židia, postupne získavajú (cestov jednoduchého rastu v početnosti) pekné mestá, ktoré si nestavali, a domy plné všetkého dobrého, ktoré si nenaplnili, a vykopyvané cisterny, ktoré nekopali, vinice a olivové sady, ktoré nesadili. (Deut. 6,10-11)

A čo miestne obyvateľstvo? Zdá sa mi, že pre svoju hriešnosť budú čoskoro rôznymi spôsobmi vyhnaný zo svojej zeme, pretože si zamilovali zvrátenosť a a nenásyt-

ne sa oddali sa nečistote tak, ako v minulosti Filištinci. Nevie, či aj moslimovia takto rozmýšľajú. Ak nie, tak je to dobre. Ale ak pochopili celú túto schému a idú podľa nej, tak je to koniec. Naozaj po práve sa pokladajú za nejaký obraz Izraela, ktorý ovláda cudzími komfortnými mestami, na základe toho, že ovládajú väčšou mravnosťou, ako vytrácajúce sa miestne obyvateľstvo.

Spravodlivosť a mravná čistota, vernosť mravným ideálom to všetko je takou istou otázkou prežitia, ako bezpečnosť cestnej premávky. Európania si robia starosti o čistotu vôd v jazerách, bojujú za právo na život pre líšky, aby z nich nierobili kabáty, ale kdesi tu ich morálna starosť končí. A medzi tým ich Boh reálne vyháňa spredu svojej tváre a činí vyhnanecov z národov, ktoré roztratil svätyne a zahlušili svedomie. Domy, studne a vinohrady pôvodného obyvateľstva dáva druhým. Tým, ktorých mravný život hoci nie je bez chyby, ale je vždy vyššie, ako mravnosť bez hraníc hrešiacich ľudí.

Celý obrázok je zložitý. Zložitý i preto, lebo i rastúce arabské či africké obyvateľstvo Európy i samo podrobuje tejto zvrátenosti. Masovo si zamilujú hriešnu „veselku“, ktorú vidia navôkol seba. Ale veď je známe, že od jedného hnijúceho jablka sa v košíku pokazia i ostatné.

Preto i židom bolo kedysi povedané: „Keď vojdeš do krajiny, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh, neuč sa konať podľa ohavností tamojších národov.“ (Deut. 18,9)

Jedno je však zjavne. Pri tom všetkom rozšírení úpadku a straty viery žije ešte milý srdcu „štát svätých zázrakov“ (Rusko. Pozn. preklad.). Ich smrť, nie je v žiad-

nom prípade naše víťazstvo. Netreba sa radovať z ich porážok. Keď „západ“ definitívne padne, vlna hriechu bez stopy zmetie i nás samotných (reč ide o Rusku).

Sami môžeme stratiť svoju zem, kvôli osobnej hriešnosti. Cudzinci, ktorý nás prevyšujú mravnosťou a teda aj životaschopnosťou, môžu čoskoro s úsmevom jesť náš chlieb. V histórii sa to stáva neustále. Morálka to nie je zvyk, či tradícia prijatá od otcov. Morálka je otázkou prežitia a sebazáchovy.

Len sa pozerajte na televízne noviny a čítajte Bibliu. Potom pochopíte opodstatnenosť

vyššie uvedených slov.

Prot. Andrej Tkačev

Preklad čtec Alexander Haluška

Cuketová marmeláda s pomarančom a zázvorom

5 šálok cukety nastrúhanej
2 pomaranče
2 citróny
5 – 7 cm kúsok zázvoru
1 jablko
4 poháre cukru

Do hrnca dáme nastrúhanú cuketu, pridáme nastrúhanú kôru z pomarančov a citrónov, pomarančovú a citrónovú dužinu pokrájanú nadrobno a cukor. Zázvor nastrúhame a spolu so

zvyškami ošúpanej kôry zabalíme do gázy. Ku zmesi v hrnci pridáme gázové vrecúško a varíme cca 45 minút. Z uvarenej marmelády vyberieme gázové vrecúško a marmeládu naplníme do zaváracích pohárov. Sterilizujeme 10 minút aby sa prichytili vrchnáky.¹

cuketová nátierka

1,5 kg cuketa
2 cibule
2 väčšie mrkvy

1 <http://www.povarenok.ru/recipes/show/47778/>

3 zúbky cesnaku
Čierne korenie
Soľ
Olej

Cuketu očistíme, nastrúhame na jemnom strúhadle vyžmýkame šťavu a na miernom ohni varíme 30 za občasného miešania. Cibuľu pokrájame nadrobno orestujeme na oleji a pridáme najemno nastrúhanú mrkvu. Opekáme 5 minút a posolíme. Z podusenej cukedy ešte scedíme šťavu čo sa počas varenia vytvorila. Cuketu zmiešame s mrkvou a ešte 10 minút opekáme na miernom ohni. 5 minút pred koncom ochutíme prelisovaným cesnakom a čiernym korením²

Cesnačka

1 cibuľa
2 mrkvy
1 petržlen
3 zemiaky
15 strúčikov cesnaku
Olej
Čierne korenie
Soľ

Na oleji orestujeme cibuľu pokrájanú nadrobno, pridáme mrkvu nastrúhanú nahrubo a cca 5 minút restujeme. Pridáme zemiaky pokrájané na menšie kocky a zalejeme vodou. Osolíme, okoreníme a

2 <http://www.povarenok.ru/recipes/show/8946/>

varíme kým nie sú zemiaky takmer mäkké. Cesnak prelisujeme a pridáme do polievky a varíme kým nie sú zemiaky úplne mäkké.

Rímske halušky

*½ kg múky
1 kg zemiakov
Soľ
Čierne korenie
Olej*

Zemiaky uvaríme a nastrúhame na jemnom strúhadle alebo zomelieme mlynčekom na mäso cez najmenší nástavec. Do vriacej osolenej vody vsypeme múku a na miernom ohni uvaríme hustú kašu. Pomer múky a vody je 1:4. Kašu zmiešame so zemiakmi, pridáme čierne korenie, prípadne soľ podľa chuti. Lyžicou vyberáme zo zmesi halušky a smažíme na oleji do zlatista.³

Koláč s čokoládou a hruškami

*1 balenie lístkového cesta (250 g)
75 g čokolády na varenie alebo horkej
čokolády
2-3 hrušky
Citrónová šľava
Práškový cukor*

³ <http://www.povarenok.ru/recipes/show/47255/>

Cesto rozvalkáme na veľkosť formy a vymazanú formu ním vyložíme. Najlepšie je použiť formu s odoberacím okrajom. Čokoládu rozpustíme vo vodnom kúpeli a natrieme na cesto. Hrušky očistíme, nakrájame na plátky a poukladáme na čokoládu, okvapkáme citrónovou šľavou, posypeme práškovým cukrom a dáme piecť. Pečieme pri teplote 180°C kým nie je cesto upečené.⁴

Medové trojuholníky

*1 šálka krupice
½ šálky medu
3 PL oleja
1 šálka vody
2 šálky cukru
100 g posekaných orechov vlašských
alebo arašidov
Vanilkový cukor*

Krupicu opekáme na oleji do svetlohnedá. Medzitým si z cukru, medu, vody a vanilky uvaríme sirup. Sirupom zalejeme opečenú krupicu, pridáme orechy a uvaríme. Uvarenú krupicu vylejeme na plech, necháme vychladnúť a pokrájame na trojuholníky.⁵

pripravila **Markella**

⁴ <http://www.kastrulki.ru/postnye-blyuda/pirog-s-grushami-i-shokoladom/>

⁵ <http://www.receptik.com/2008/03/24/medovye-treugolnichki-postnye-bljuda.html>